ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Βρυξέλλες, 25.5.2011
COM(2011) 303 τελικό

ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Μια νέα απάντηση σε μια γειτονιά που αλλάζει

{SEC(2011) 637 τελικό}
{SEC(2011) 638 τελικό}
{SEC(2011) 639 τελικό}
{SEC(2011) 640 τελικό}
{SEC(2011) 641 τελικό}
{SEC(2011) 642 τελικό}
{SEC(2011) 643 τελικό}
{SEC(2011) 644 τελικό}
{SEC(2011) 645 τελικό}
{SEC(2011) 646 τελικό}
{SEC(2011) 647 τελικό}
{SEC(2011) 648 τελικό}
{SEC(2011) 649 τελικό}
{SEC(2011) 650 τελικό}
{SEC(2011) 651 τελικό}
{SEC(2011) 652 τελικό}

ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Μια νέα απάντηση σε μια γειτονιά που αλλάζει

Ανατολικά και Νότια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) βρίσκονται δεκαέξι χώρες[1] των οποίων οι ελπίδες και οι προοπτικές έχουν άμεση και μεγάλη σημασία για εμάς. Τα πρόσφατα γεγονότα ανέδειξαν ακόμα περισσότερο το γεγονός αυτό, τονίζοντας τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε μαζί. Η ανατροπή των μακροχρόνιων καταπιεστικών καθεστώτων στην Αίγυπτο και στην Τυνησία, οι συνεχιζόμενες στρατιωτικές συγκρούσεις στην Λιβύη, η πρόσφατη έκρηξη βίας στην Συρία, η συνεχής καταπίεση στην Λευκορωσία και οι παρατεινόμενες συγκρούσεις στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένης της Μέσης Ανατολής, μας επιβάλλουν να επανεξετάσουμε τις σχέσεις της ΕΕ με τα γειτονικά της κράτη. Οφείλουμε επίσης να υποστηρίξουμε την ενθαρρυντική πρόοδο άλλων γειτονικών χωρών, για παράδειγμα τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, τις διαπραγματεύσεις της Ουκρανίας για τη συμφωνία σύνδεσης ή την ανακοίνωση συνταγματικών μεταρρυθμίσεων από το Μαρόκο και την Ιορδανία. Η συνθήκη της Λισαβόνας έδωσε στην ΕΕ τη δυνατότητα να ενισχύσει την εξωτερική πολιτική της: η συνεργασία με τις γειτονικές χώρες μπορεί τώρα να διευρυνθεί για να καλύψει τα ζητήματα σε όλο το εύρος τους, με πιο ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό τρόπο. Αυτό ήταν μια σημαντική αφορμή για την έναρξη αναθεώρησης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΓΠ), σε διαβούλευση με τις χώρες εταίρους και άλλους ενδιαφερόμενους, το καλοκαίρι του 2010. Οι πρόσφατες εξελίξεις σε όλο το μήκος της Νότιας Μεσογείου καθιστούν την εν λόγω αναθεώρηση ακόμα πιο απαραίτητη. Η ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίσει τις ιστορικές προκλήσεις στη γειτονιά μας.

Από τον σχεδιασμό της το 2004, η ΕΠΓ έχει προωθήσει πολλές σημαντικές πρωτοβουλίες, ιδιαίτερα στον εμπορικό και τον οικονομικό τομέα, οι οποίες επέτρεψαν στην ΕΕ και τις γειτονικές της χώρες να αναπτύξουν στενότερες σχέσεις σχεδόν σε όλους τους τομείς πολιτικής, από την ενέργεια ως την εκπαίδευση και από τις μεταφορές ως την έρευνα. Αυτά αποτελούν σήμερα αντικείμενο ανταλλαγής και συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των γειτονικών της χωρών. Η ενίσχυση της ΕΕ έχει αυξηθεί και είναι στοχευμένη πιο αποτελεσματικά. Ωστόσο, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης σε όλες τις πλευρές της σχέσης. Τα πρόσφατα γεγονότα και τα αποτελέσματα της αναθεώρησης έδειξαν ότι η υποστήριξη της ΕΕ σε πολιτικές μεταρρυθμίσεις στις γειτονικές χώρες είχε περιορισμένα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία και πιο εξατομικευμένες απαντήσεις σε ζητήματα που αφορούν τους ταχεία εξελισσόμενους εταίρους και τις ανάγκες μεταρρύθμισης – είτε αντιμετωπίζουν γρήγορη αλλαγή εξουσίας είτε παρατεταμένη διαδικασία μεταρρυθμίσεων και εδραίωσης της δημοκρατίας. Ο συντονισμός μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών της και των βασικών διεθνών εταίρων είναι απαραίτητος και μπορεί να βελτιωθεί.

[1] Η Ευρωπαϊκή Γειτονιά περιλαμβάνει την Αλγερία, την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, την Λευκορωσία, την Αίγυπτο, την Γεωργία, το Ισραήλ, την Ιορδανία, τον Λίβανο, την Λιβύη, την Δημοκρατία της Μολδαβίας, το Μαρόκο, τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη, την Συρία, την Τυνησία και την Ουκρανία.

Χρειάζεται μια νέα προσέγγιση για την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των χωρών και των κοινωνιών της γειτονιάς: για την ίδρυση και εδραίωση υγιών δημοκρατιών, την προώθηση βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και τη διαχείριση διασυνοριακών δεσμών.

Η ΕΠΓ πρέπει να είναι μια πολιτική της Ένωσης στην οποία τα κράτη μέλη συντονίζουν τις δικές τους διμερείς προσπάθειες για την υποστήριξη των γενικών πολιτικών στόχων της. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην υποστήριξη της επίτευξης ορισμένων από τους κεντρικούς στόχους της. Και πέραν αυτού, η ΕΠΓ πρέπει να αποτελέσει καταλύτη στην προσπάθεια της ευρύτερης διεθνούς κοινότητας να υποστηρίξει τη δημοκρατική αλλαγή και την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στην περιοχή.

Η εν λόγω εταιρική σχέση με τους γείτονές είναι επωφελής και για τις δύο πλευρές. Η ΕΕ είναι ο βασικός εμπορικός εταίρος της πλειοψηφίας των γειτονικών χωρών. Η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας στις χώρες εταίρους ωφελεί και την ΕΕ. Παρομοίως, η ορθή διαχείριση της κυκλοφορίας ανθρώπων έχει θετικά αποτελέσματα για όλη την περιοχή, καθώς διευκολύνει την κινητικότητα των φοιτητών, των εργαζομένων και των τουριστών, ενώ αποθαρρύνει την παράνομη μετανάστευση και την εμπορία ανθρώπων. Η ενεργή ενασχόληση της ΕΕ και των γειτονικών της χωρών με τομείς όπως η εκπαίδευση, η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και η προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών θα προσφέρει τα μέγιστα στην υποστήριξη των κοινών μας στόχων για ανάπτυξη χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η νέα προσέγγιση πρέπει να βασίζεται στην αμοιβαία υπευθυνότητα και την κοινή δέσμευση στις παγκόσμιες αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Θα περιλαμβάνει πολύ υψηλότερο επίπεδο διαφοροποίησης, το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα σε κάθε χώρα-εταίρο να αναπτύσσει τους δεσμούς της με την ΕΕ στον βαθμό που το επιτρέπουν οι φιλοδοξίες, οι ανάγκες και οι ικανότητές της. Για όσες χώρες στα νότια και στα ανατολικά της Ευρώπης μπορούν και επιθυμούν να συμμετάσχουν, αυτό το όραμα περιλαμβάνει μεγαλύτερη οικονομική ολοκλήρωση και ισχυρότερη πολιτική συνεργασία για μεταρρυθμίσεις που αφορούν τη διακυβέρνηση, για την ασφάλεια, για ζητήματα επίλυσης συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένων κοινών πρωτοβουλιών σε διεθνή φόρουμ για θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο της νότιας Μεσογείου, η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος έχουν ήδη υποβάλει την πρότασή τους για μια εταιρική σχέση με τις χώρες της νότιας Μεσογείου για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία[2] με τους εν λόγω εταίρους.

Η νέα προσέγγιση, όπως περιγράφεται ανωτέρω, έχει ως στόχους:

(1) την παροχή μεγαλύτερης υποστήριξης σε εταίρους που βρίσκονται σε διαδικασία εμβάθυνσης της δημοκρατίας – το είδος που διαρκεί περισσότερο, γιατί το δικαίωμα ψήφου συνοδεύεται από τα δικαιώματα ελευθερίας του λόγου, σχηματισμού ανταγωνιστικών πολιτικών κομμάτων, απονομής αμερόληπτης δικαιοσύνης από ανεξάρτητους δικαστές, ασφάλειας από υπεύθυνη αστυνομία και στρατιωτικές δυνάμεις, πρόσβασης σε αρμόδια και μη διεφθαρμένη δημόσια διοίκηση – και άλλα αστικά και ανθρώπινα δικαιώματα που πολλοί Ευρωπαίοι θεωρούν δεδομένα, όπως η ελευθερία σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας·

[2] COM (2011) 200 της 8ης Μαρτίου 2011.

(2) την υποστήριξη οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς – ούτως ώστε οι γειτονικές χώρες της ΕΕ να μπορούν να ασκούν εμπορικές δραστηριότητες, να επενδύουν και να αναπτύσσονται με βιώσιμο τρόπο, περιορίζοντας τις κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες, δημιουργώντας θέσεις εργασίας για τους εργαζομένους και υψηλότερο βιοτικό επίπεδο για τους λαούς τους·

(3) την ενίσχυση των δύο περιφερειακών διαστάσεων της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, που καλύπτει την Ανατολική Εταιρική Σχέση και την Νότια Μεσόγειο αντίστοιχα, ούτως ώστε να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε συνεκτικές περιφερειακές πρωτοβουλίες σε τομείς όπως το εμπόριο, η ενέργεια, η μετακίνηση ή η μετανάστευση και η κινητικότητα, οι οποίες θα συμπληρώσουν και θα ενισχύσουν τη διμερή συνεργασία μας·

(4) την παροχή των μηχανισμών και των μέσων που είναι κατάλληλα για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων.

Η εταιρική σχέση θα αναπτυχθεί με κάθε γειτονική χώρα βάσει των αναγκών, ικανοτήτων και μεταρρυθμιστικών στόχων της. Ορισμένοι εταίροι ενδέχεται να επιθυμούν να προχωρήσουν περαιτέρω στην προσπάθεια ενσωμάτωσής τους, κάτι που απαιτεί μεγαλύτερη ευθυγράμμιση με τις πολιτικές και τους κανόνες της ΕΕ, που θα οδηγήσει σταδιακά στην οικονομική ένταξη στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Η ΕΕ δεν επιδιώκει να επιβάλει ένα μοντέλο ή μια έτοιμη συνταγή για πολιτική μεταρρύθμιση, αλλά θα επιμείνει η διαδικασία μεταρρύθμισης κάθε χώρας εταίρου να αντικατοπτρίζει τη σαφή προσήλωσή της σε παγκόσμιες αξίες που αποτελούν τη βάση της ανανεωμένης προσέγγισής μας. Η πρωτοβουλία ανήκει στον εταίρο και η υποστήριξη της ΕΕ θα προσαρμοστεί αναλόγως.

Η αυξημένη στήριξη της ΕΕ προς τις γειτονικές της χώρες θα παρέχεται υπό όρους. Θα εξαρτηθεί από την πρόοδο που συντελείται στην οικοδόμηση και εδραίωση της δημοκρατίας και του σεβασμού του κράτους δικαίου. Όσο περισσότερες και ταχύτερες είναι οι εσωτερικές μεταρρυθμίσεις μιας χώρας, τόσο περισσότερη θα είναι και η στήριξη που θα λάβει από την ΕΕ. Αυτή η ενισχυμένη στήριξη θα λαμβάνει διάφορες μορφές, μεταξύ άλλων, αυξημένη χρηματοδότηση για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, εκτεταμένα προγράμματα για τη θεσμική ανάπτυξη (CIB), μεγαλύτερη πρόσβαση στην αγορά, αυξημένη χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ για την υποστήριξη επενδύσεων και τη διευκόλυνση της κινητικότητας. Αυτές οι προτιμησιακές δεσμεύσεις θα προσαρμόζονται στις ανάγκες της κάθε χώρας και στο περιφερειακό πλαίσιο. Θα αναγνωρίζουν ότι οι σημαντικές μεταρρυθμίσεις συνοδεύονται από σημαντικό προκαταβολικό κόστος. Για τον καθορισμό των χρηματικών χορηγήσεων ανά χώρα για το 2014 και στο εξής θα ληφθούν υπόψη οι προσπάθειες μεταρρυθμίσεων που έγιναν από τους εταίρους κατά την περίοδο 2010-2012 (βάσει των ετήσιων εκθέσεων προόδου). Στις χώρες όπου δεν έχουν συντελεστεί μεταρρυθμίσεις, η ΕΕ θα επανεξετάσει ή ακόμα και θα μειώσει τη χρηματοδότηση.

Η ΕΕ θα συνεχίσει την πολιτική διακοπής των σχέσεών της με κυβερνήσεις που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δημοκρατικά πρότυπα, χρησιμοποιώντας μεταξύ άλλων στοχευμένες κυρώσεις και άλλα μέτρα πολιτικής. Στις περιπτώσεις που λαμβάνει αυτά τα μέτρα θα διατηρεί και θα ενισχύει περαιτέρω την υποστήριξή της στην κοινωνία των πολιτών. Κατά την εφαρμογή αυτής της πιο διαφοροποιημένης προσέγγισης, η ΕΕ θα διατηρεί ανοιχτά κανάλια διαλόγου με τις κυβερνήσεις, την κοινωνία των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας υπευθυνότητας, η ΕΕ θα διασφαλίσει ότι οι πόροι της χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των κεντρικών στόχων της ΕΠΓ.

Οι πόροι που κινητοποιούνται από την ΕΕ και τους διεθνείς εταίρους της για την υποστήριξη της μετάβασης των γειτονικών χωρών στη δημοκρατία πρέπει να καλύπτουν τόσο τις άμεσες και επείγουσες ανάγκες όσο και τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

1. ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Θα:

- προσαρμόσουμε τα επίπεδα της στήριξης της ΕΕ προς τους εταίρους ανάλογα με την πρόοδο που συντελείται στις πολιτικές μεταρρυθμίσεις και στην οικοδόμηση βαθιάς δημοκρατίας

1.1. Υποστήριξη της «βαθιάς δημοκρατίας»

Η αποτελεσματική δημοκρατία, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου είναι οι βασικοί πυλώνες της εταιρικής σχέσης της ΕΕ με τις γειτονικές της χώρες. Δεν υπάρχει προκαθορισμένο μοντέλο ή έτοιμη συνταγή για πολιτικές μεταρρυθμίσεις. Παρότι ο τρόπος υιοθέτησης των μεταρρυθμίσεων διαφέρει από χώρα σε χώρα, ορισμένα στοιχεία είναι κοινά για την οικοδόμηση **βαθιάς και βιώσιμης δημοκρατίας** και απαιτούν ισχυρές και διαρκείς δεσμεύσεις από την πλευρά των κυβερνήσεων. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται:

– ελεύθερες και δίκαιες εκλογές·
– ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, της έκφρασης και του συνέρχεσθαι και ελευθερία τύπου και μέσων ενημέρωσης·
– κράτος δικαίου που διασφαλίζεται από ανεξάρτητο δικαστικό τομέα και δικαίωμα σε δίκαιη δίκη·
– καταπολέμηση της διαφθοράς·
– μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας και της επιβολής του νόμου (συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας) και εδραίωση δημοκρατικού ελέγχου των ένοπλων δυνάμεων και των δυνάμεων ασφαλείας.

Οι μεταρρυθμίσεις που βασίζονται στα ανωτέρω στοιχεία δεν θα ενισχύσουν απλώς τη δημοκρατία, αλλά θα συμβάλλουν στη δημιουργία των προϋποθέσεων για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, στην τόνωση του εμπορίου και των επενδύσεων. Είναι τα βασικά κριτήρια αναφοράς βάσει των οποίων η ΕΕ θα αξιολογήσει την πρόοδο και θα προσαρμόσει τα επίπεδα υποστήριξης.

1.2. Μια εταιρική σχέση με τις κοινωνίες.

Θα:

- εδραιώσουμε εταιρικές σχέσεις με κάθε γειτονική χώρα και θα παράσχουμε περισσότερη πρόσβαση στη στήριξη της ΕΕ σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μέσω ενός ειδικού μηχανισμού για την κοινωνία των πολιτών

- υποστηρίξουμε την δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία για την ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων, των μη εγγεγραμμένων ΜΚΟ και των εργατικών σωματείων και άλλων κοινωνικών εταίρων

- προωθήσουμε την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης υποστηρίζοντας την

απρόσκοπτη πρόσβαση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στο διαδίκτυο και στη χρήση τεχνολογιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας

- ενισχύσουμε τον διάλογο σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα

Μια ακμάζουσα κοινωνία των πολιτών δίνει στους πολίτες τη δυνατότητα να εκφράσουν τις ανησυχίες τους, να συνεισφέρουν στη χάραξη πολιτικών και να αξιώσουν τη λογοδοσία των κυβερνήσεων. Μπορεί επίσης να διασφαλίσει λιγότερους αποκλεισμούς στην οικονομική ανάπτυξη. Το κλειδί για να γίνουν αυτά πραγματικότητα είναι η εγγύηση της ελευθερίας έκφρασης, της ελευθερίας του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι. Μια άλλη πρόκληση είναι η ενθάρρυνση του σχηματισμού δημοκρατικών πολιτικών κομμάτων που αντιπροσωπεύουν το ευρύτερο φάσμα των απόψεων και προσεγγίσεων που υπάρχουν στην κοινωνία, ώστε να μπορούν να ανταγωνίζονται για την εξουσία και την λαϊκή υποστήριξη. Η πρόκληση που αντιπροσωπεύει η προώθηση της κοινωνίας των πολιτών και του πλουραλισμού γίνεται αισθητή σε ολόκληρη την περιοχή, αλλά είναι ιδιαίτερα δύσκολη για χώρες όπου η πολιτική αλλαγή είναι ταχεία ή όπου τα καταπιεστικά πολιτικά καθεστώτα εξακολουθούν να καταπνίγουν τον πλουραλισμό και τη διαφορετικότητα.

Για να αντιμετωπίσουν αυτή την κατάσταση και να υποστηρίξουν τους πολιτικούς φορείς που πασχίζουν για δημοκρατική αλλαγή στις χώρες τους (ιδιαίτερα πολιτικά κόμματα και μη εγγεγραμμένες ΜΚΟ ή εργατικά σωματεία και άλλους κοινωνικούς εταίρους), η Ύπατη Εκπρόσωπος και η Επιτροπή υποστηρίζουν τη δημιουργία ενός **Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία**[3]. Το Ταμείο θα επιδιώξει την αύξηση της επιρροής και της συνοχής των προσπαθειών της ΕΕ, των κρατών μελών της και διαφόρων μεγάλων ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται ήδη σε αυτόν τον τομέα.

Η κοινωνία των πολιτών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών, της κοινωνικής δικαιοσύνης και του σεβασμού των μειονοτήτων, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος και την αποτελεσματικότητα στη χρήση των πόρων. Η ΕΕ θα υποστηρίξει την ενίσχυση του πολιτικού ρόλου των μη κρατικών φορέων μέσω μιας εταιρικής σχέσης με τις κοινωνίες, βοηθώντας τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να αναπτύξουν τις ικανότητες υπεράσπισής τους, την ικανότητά τους να παρακολουθούν τις μεταρρυθμίσεις και τον ρόλο τους στην υλοποίηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων της ΕΕ. Οι Αντιπροσωπείες της ΕΕ στις διάφορες χώρες θα προσπαθήσουν να διεξαγάγουν διάλογο με τις κυβερνήσεις και την κοινωνία των πολιτών σχετικά με βασικούς τομείς της συνεργασίας μας. Η χρηματοδότηση της ΕΕ για τις εν λόγω δράσεις μπορεί να παρέχεται μέσω της δημιουργίας ενός **ειδικού μηχανισμού για την κοινωνία των πολιτών** για τις χώρες της περιοχής.

Η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και η ελεύθερη πρόσβαση στην ενημέρωση είναι βασικά στοιχεία μιας αποτελεσματικής δημοκρατίας. Τα κοινωνικά δίκτυα και οι νέες τεχνολογίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της δημοκρατικής αλλαγής. Η στήριξη της ΕΕ διατίθεται ήδη μέσω του Ευρωπαϊκού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΜΔΑΑ). Μπορούν επίσης να αναπτυχθούν πρόσθετα εργαλεία που θα δώσουν τη δυνατότητα στην ΕΕ, σε κατάλληλες περιστάσεις, να υποστηρίξει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή μεμονωμένους πολίτες να αποκτήσουν απρόσκοπτη

[3] Παρότι οι στόχοι και οι διαδικασίες χρηματοδότησης και διαχείρισης αυτού του Ταμείου θα διαφέρουν από τα άλλα εργαλεία εκδημοκρατισμού, θα εφαρμόζονται με στόχο την ενίσχυση των συνεργιών και της συνοχής.

πρόσβαση στο διαδίκτυο και σε άλλες μορφές τεχνολογιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας, καθώς και σε ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης στον τύπο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Η δέσμευση στα **ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες** μέσω πολυμερών συνθηκών και διμερών συμφωνιών είναι απαραίτητη. Ωστόσο, αυτές οι δεσμεύσεις δεν ακολουθούνται πάντα από τις αντίστοιχες δράσεις. Η επικύρωση όλων των συναφών διεθνών και περιφερειακών μέσων και η πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις τους πρέπει να βρίσκεται στη βάση της εταιρικής μας σχέσης. Σε αυτά περιλαμβάνεται η ισχυρή δέσμευση για την προώθηση της ισότητας των φύλων, μετά από το σημαντικότατο ρόλο που διαδραμάτισαν άλλη μια φορά οι γυναίκες στα πρόσφατα γεγονότα στο Νότο, την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων, τον σεβασμό στην ανεξιθρησκεία και την προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Η ενίσχυση του **διαλόγου για τα ανθρώπινα δικαιώματα** θα επιτρέψει την παρακολούθηση των δεσμεύσεων σε αυτόν τον τομέα, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης περιπτώσεων παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ενίσχυση της συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης μπορεί επίσης να συμβάλει στην προώθηση της συμμόρφωσης.

Τα **κοινοβούλια** μπορούν να οικοδομήσουν δεσμούς μεταξύ των κοινωνιών μας. Η κοινοβουλευτική συνέλευση ΕΕ - Ανατολικών Γειτόνων (η κοινή συνέλευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κοινοβουλίων των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης), η Ευρωμεσογειακή Κοινοβουλευτική Συνέλευση και οι κοινές κοινοβουλευτικές επιτροπές μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κοινοβουλίων των χωρών-εταίρων συνιστούν ένα αναγκαίο φόρουμ διαλόγου και αυξημένης αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των φορέων λήψης αποφάσεων. Τα μέλη των Κοινοβουλίων μπορούν επίσης να συνεισφέρουν σημαντικά στην ενίσχυση των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών και στην παρακολούθηση των δεσμεύσεων του σχεδίου δράσης της ΕΠΓ σε κάθε χώρα, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών πολιτικών ζητημάτων και ζητημάτων που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα.

1.3. Εντατικοποίηση της πολιτικής συνεργασίας μας και της συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας

Θα:

- ενισχύσουμε τη συμμετοχή της ΕΕ στην επίλυση παρατεινόμενων συγκρούσεων
- χρησιμοποιήσουμε από κοινού την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, καθώς και άλλα μέσα της ΕΕ
- προωθήσουμε κοινές δράσεις με τους εταίρους της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας σε διεθνή φόρουμ σχετικά με βασικά ζητήματα ασφάλειας

Η συνθήκη της Λισαβόνας δίνει μια μοναδική ευκαιρία στην ΕΕ να γίνει πιο αποτελεσματικός φορέας. Και η γειτονιά μας είναι η σημαντικότερη περιοχή για να το πραγματοποιήσει. Ωστόσο, για να αντιμετωπιστεί αυτή η πρόκληση, οι πολιτικές της ΕΕ και των κρατών μελών πρέπει να ευθυγραμμιστούν πολύ πιο αποτελεσματικά από ότι στο παρελθόν, ούτως ώστε να εκπέμπουν το κοινό μήνυμα και τη συνοχή που θα κάνει τις ενέργειές μας αποτελεσματικές. Τα μέσα και οι πολιτικές της ΕΕ θα έχουν αποτέλεσμα μόνο αν υποστηριχθούν κατάλληλα από τις πολιτικές των κρατών μελών. Δεν είναι δυνατόν πλέον να ακολουθούμε την πεπατημένη αν θέλουμε να κάνουμε τη γειτονιά μας ασφαλέστερη και να προστατεύσουμε τα συμφέροντά μας.

Η συνέχιση παρατεινόμενων συγκρούσεων που επηρεάζουν αρκετές χώρες-εταίρους είναι μια σοβαρή πρόκληση για την ασφάλεια όλης της περιοχής. Τα γεωπολιτικά και οικονομικά συμφέροντα και τα συμφέροντα της ασφάλειας της ΕΕ θίγονται άμεσα από τη συνεχή αστάθεια. Η διένεξη Ισραηλινών και Παλαιστινίων καθώς και άλλες συγκρούσεις στην Μέση Ανατολή, στον Νότιο Καύκασο, στην Δημοκρατία της Μολδαβίας και στην Δυτική Σαχάρα εξακολουθούν να επηρεάζουν μεγάλους σε αριθμό πληθυσμούς, να τρέφουν την ριζοσπαστικοποίηση, να απορροφούν σημαντικούς τοπικούς και διεθνείς πόρους και να δρουν ως σοβαρά εμπόδια στη μεταρρύθμιση.

Η ΕΕ έχει ήδη ενεργοποιηθεί, επιδιώκοντας να επιλύσει ορισμένες από αυτές τις συγκρούσεις. Η ΕΕ συμμετέχει στην τετραμερή διάσκεψη για τη Μέση Ανατολή. Είναι συμπρόεδρος των συνομιλιών της Γενεύης για την ειρήνη και την ασφάλεια στην Γεωργία. Συμμετέχει ως παρατηρητής στις συνομιλίες «5+2» σχετικά με τη διένεξη στην Υπερδνειστερία, στην Δημοκρατία της Μολδαβίας. Είναι πρόθυμη να συμμετάσχει ενεργά σε διαπραγματεύσεις στις οποίες δεν εκπροσωπείται, π.χ. στην ομάδα του Μινσκ του ΟΑΣΕ σχετικά με τη διένεξη του Ναγκόρνο-Καραμπάχ. Η ΕΕ σκοπεύει να αυξήσει τη στήριξή της για τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και την συνδρομή σε αποσχισθείσες περιφέρειες, για διεθνείς προσπάθειες και δομές που σχετίζονται με τις συγκρούσεις, και, αφού επιτευχθεί αυτό το στάδιο, για την εφαρμογή διακανονισμών. Επιπλέον, θα συνεχίσει να αντιτίθεται σε αλλαγές συνόρων που επιβάλλονται με τη χρήση στρατιωτικής ισχύος. Πολλά από τα μέσα που χρησιμοποιούμε σε όλες τις χώρες της γειτονίας για την προώθηση της οικονομικής ολοκλήρωσης και της τομεακής συνεργασίας θα μπορούσαν να κινητοποιηθούν για την υποστήριξη της δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης και στόχων που αφορούν την επίλυση συγκρούσεων. Επίσης, η ΕΕ είναι πρόθυμη να αναπτύξει, από κοινού με τους συναφείς διεθνείς οργανισμούς και βασικούς εταίρους, σενάρια ανασυγκρότησης μετά τις συγκρούσεις, τα οποία θα ενεργήσουν ως επιπλέον κίνητρο για την επίλυση των συγκρούσεων δείχνοντας τα απτά οφέλη των φιλικών διακανονισμών.

Στις περιοχές όπου η ΕΕ συμμετέχει ήδη σε επιτόπιες επιχειρήσεις, π.χ. με την αποστολή παρακολούθησης της ΕΕ στην Γεωργία, με την αποστολή συνοριακής συνδρομής της ΕΕ στην Δημοκρατία της Μολδαβίας/Ουκρανίας, ή την αστυνομική αποστολή της ΕΕ και την αποστολή συνοριακής συνδρομής της ΕΕ στην Ράφα, στα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη, θα ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την εκμετάλλευση των συνεργιών μεταξύ της εν λόγω παρουσίας και των προσπαθειών προώθησης μεταρρυθμίσεων. Συγκεκριμένα, όπου κρίνεται σκόπιμο, η ΕΕ θα προσφερθεί να υποστηρίξει τις προσπάθειες των χωρών-εταίρων να μεταρρυθμίσουν τους τομείς της δικαιοσύνης και της ασφάλειας μέσω αποστολών κράτους δικαίου ή άλλων μέσων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) που θεωρούν χρήσιμα.

Πέρα από τον τομέα της επίλυσης συγκρούσεων, η ΕΕ θα χρησιμοποιήσει πλήρως τις διατάξεις της συνθήκης της Λισαβόνας στην αντιμετώπιση άλλων ζητημάτων ασφάλειας και συγκεκριμένων κοινών συμφερόντων, π.χ. ενεργειακή ασφάλεια και ασφάλεια των πόρων, κλιματική αλλαγή, μη διάδοση, καταπολέμηση της διεθνούς τρομοκρατίας και του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος, και μάχη κατά των ναρκωτικών. Θα συνεργαστεί με χώρες-εταίρους της ΕΠΓ για να αναλάβει κοινές δράσεις σε διεθνή φόρουμ (π.χ. ΟΗΕ, διεθνείς συσκέψεις) σχετικά με ζητήματα ΚΕΠΠΑ, καθώς και με άλλα παγκόσμια ζητήματα.

2. ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Θα:

- υποστηρίξουμε την υιοθέτηση από τα κράτη μέλη πολιτικών που οδηγούν σε ισχυρότερη, βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, στην ανάπτυξη μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.
- ενισχύσουμε τη βιομηχανική συνεργασία και θα υποστηρίξουμε βελτιώσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον
- συμβάλλουμε στη διοργάνωση εκδηλώσεων για την προώθηση των επενδύσεων
- προωθήσουμε τις άμεσες επενδύσεις από ΜΜΕ της ΕΕ και τη μικροπίστωση
- βασιστούμε στα πιλοτικά προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης για την αντιμετώπιση των οικονομικών ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών
- εγκαινιάσουμε πιλοτικά προγράμματα για την υποστήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης της υπαίθρου
- ενισχύσουμε τον διάλογο σχετικά με τη μακροοικονομική πολιτική με τους εταίρους που προβαίνουν στις πλέον προηγμένες οικονομικές μεταρρυθμίσεις
- βελτιώσουμε την αποτελεσματικότητα της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής βελτιστοποιώντας τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων
- ενισχύσουμε τον διάλογο σχετικά με την απασχόληση και τις κοινωνικές πολιτικές

2.1. Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας

Οι οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις της γειτονίας μας είναι τεράστιες. Η φτώχεια θριαμβεύει, το προσδόκιμο ζωής είναι συχνά χαμηλό, η ανεργία των νέων είναι υψηλή και η συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική και οικονομική ζωή είναι πολύ ανεπαρκής σε αρκετές από τις χώρες της περιοχής. Το φυσικό κεφάλαιο φαλκιδεύεται και οι αυξανόμενες τιμές των τροφίμων και της ενέργειας έχουν σοβαρές επιπτώσεις σε όλη τη γειτονία. Οι περισσότερες χώρες-εταίροι έχουν αδύναμες και ελάχιστα διαφοροποιημένες οικονομίες που είναι ακόμα ευάλωτες στα εξωτερικά οικονομικά πλήγματα. Συνεπώς, οι άμεσοι στόχοι είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας, η ενίσχυση της ανάπτυξης, η βελτίωση της κοινωνικής προστασίας και η αναζωπύρωση τομέων που επλήγησαν από τις πρόσφατες κρίσεις (όπως ο τουρισμός). Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των πολιτικών μεταρρυθμίσεων και μπορεί επίσης να συνεισφέρει στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας. Η χαμηλή ανάπτυξη, η αυξανόμενη ανεργία και το μεγαλύτερο χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών είναι πιθανόν να πυροδοτήσουν την αστάθεια.

Η ΕΠΓ θα συνεχίσει να ενθαρρύνει τις χώρες-εταίρους να εγκρίνουν πολιτικές που οδηγούν σε ισχυρότερη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. Στην εν λόγω ενθάρρυνση συγκαταλέγεται η υποστήριξη προσπαθειών βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, όπως είναι η απλοποίηση των διαδικασιών και η κάλυψη των αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,

καθώς και η προώθηση της απασχολησιμότητας. Οι προσπάθειες των χωρών-εταίρων να ενισχύσουν τον σεβασμό προς το κράτος δικαίου και να καταπολεμήσουν τη διαφθορά θα έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στο επιχειρηματικό περιβάλλον, θα διευκολύνει την αύξηση των άμεσων επενδύσεων από το εξωτερικό και τη μεταφορά τεχνολογίας που με τη σειρά τους τονώνουν την καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η ΕΕ θα δώσει ιδιαίτερη σημασία στην πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι χώρες μετά από πολιτική αλλαγή – συμβάλλοντας στην οργάνωση πρωτοβουλιών όπως **συσκέψεις επενδυτών** για να διευκρινιστούν οι εθνικές επενδυτικές προτεραιότητες και να επιδιωχθεί η οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών. Ένα έντονο σημάδι για επενδυτές και εμπόρους θα ήταν επίσης ένα **πρόγραμμα ενισχυμένης επενδυτικής προστασίας.** Η Επιτροπή θα εξετάσει δυνατές επιλογές για την παροχή νομικής ασφάλειας σε επενδυτές σε γειτονικές χώρες.

Για να προσφέρει επιπλέον υποστήριξη στις ΜΜΕ, η Επιτροπή θα συζητήσει επίσης με την ΕΤΕπ και άλλους ενδιαφερόμενους τον πιθανό ρόλο που δύναται να διαδραματίσει το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ)**[4] σε χώρες εταίρους και θα εξετάσει μέτρα, συμπεριλαμβανομένων **εγγυήσεων** για την προώθηση των άμεσων επενδύσεων από ΜΜΕ της ΕΕ και των μικροπιστώσεων.

Η Επιτροπή μπορεί επίσης να συνεισφέρει στην αντιμετώπιση των υψηλών επιπέδων ανεργίας και της φτώχειας μέσω **πιλοτικών προγραμμάτων για την υποστήριξη της γεωργικής και της αγροτικής ανάπτυξης,** καθώς και πιλοτικά προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, εκμεταλλευόμενη την εκτενή εμπειρία της ΕΕ στους ανωτέρω τομείς.[5]

Τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης μπορούν να συνεισφέρουν στην αντιμετώπιση των οικονομικών ανισορροπιών και ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών, οι οποίες υποβαθμίζουν συνολικά την ικανότητα της οικονομίας μιας χώρας. Τα τρέχοντα πιλοτικά προγράμματα θα βοηθήσουν τα μέλη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να προσδιορίσουν τις κατάλληλες δομές και δραστηριότητες για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων, εντός των συνόρων τους και, αν κρίνεται σκόπιμο, και διασυνοριακά με τις γειτονικές τους χώρες στην περιοχή. Μια ανάλογη προσέγγιση θα εξεταστεί και για τις νότιες γειτονικές χώρες.

Ο διάλογος σχετικά με την πολιτική θα συνεχιστεί σε ότι αφορά την μακροοικονομική διακυβέρνηση και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Ο εν λόγω **μακροοικονομικός διάλογος** θα ενισχυθεί από τους εταίρους που κάνουν τα μεγαλύτερα βήματα στην οικονομική ολοκλήρωση με την ΕΕ και θα βασιστεί στην αναθεώρηση των μακροοικονομικών πολιτικών και των βασικών δομικών μεταρρυθμίσεων. Επίσης, θα συνοδευτεί από ενισχυμένο διάλογο σχετικά με την **απασχόληση και τις κοινωνικές πολιτικές.**

Η **Μακροοικονομική Χρηματοδοτική Συνδρομή (ΜΧΣ)** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη των χωρών εταίρων για την αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων δυσκολιών στο ισοζύγιο πληρωμών. Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, αυτό έχει μεγαλύτερη σημασία για όσους αφορά ο άμεσος οικονομικός και κοινωνικός αντίκτυπος των πρόσφατων πολιτικών αλλαγών. Η Επιτροπή θα προτείνει έναν κανονισμό πλαίσιο προκειμένου να γίνει πιο αποτελεσματική η

---

4 Το ΕΤΕ έχει ειδική εμπειρία ως πάροχος χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην ΕΕ και στις χώρες της διεύρυνσης και εκτεταμένο δίκτυο επιχειρηματικών επαφών. Συνεπώς, είναι σε ιδανική θέση για να προωθήσει επενδύσεις των ΜΜΕ της ΕΕ σε χώρες-εταίρους.

5 Το πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Γειτονίας για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη (ENPARD) το οποίο περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση «εταιρική σχέση με τις χώρες της νότιας Μεσογείου για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία» - COM(2011) 200 – θα διευρυνθεί για να καλύψει και την ανατολική γειτονία.

διαδικασία λήψης αποφάσεων για την χορήγηση της ΜΧΣ, να δημιουργηθεί πιο διαφανής νομική βάση για αυτό το μέσο και να γίνουν απλούστερα κάποια από τα κριτήριά του.

2.2. Ενίσχυση των εμπορικών δεσμών

Θα:

- διαπραγματευτούμε τη δημιουργία σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών με όσους εταίρους μας είναι πρόθυμοι και ικανοί.
- αναπτύξουμε περαιτέρω τις εμπορικές παραχωρήσεις, ιδιαίτερα στους τομείς που είναι πιθανότερο να προσφέρουν άμεση ενίσχυση στις οικονομίες των εταίρων μας

Οι περισσότερες από τις γειτονικές μας χώρες βασίζονται στην ΕΕ ως την κύρια εξαγωγική αγορά και πηγή εισαγωγών τους. Το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την υποστήριξη της οικονομικής ανάκαμψης. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να συνάψουμε με καθεμία εξ αυτών φιλόδοξες εμπορικές συμφωνίες, επωφελείς και για τις δύο πλευρές, οι οποίες θα αντιστοιχούν στις ανάγκες και τις οικονομικές τους δυνατότητες.

Το βασικό και πιο αποτελεσματικό μέσο για την ανάπτυξη στενότερων εμπορικών δεσμών είναι η **σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών** (DCFTA). Οι εν λόγω ζώνες συναλλαγών επιτρέπουν τη σταδιακή κατάργηση των εμπορικών φραγμών και στοχεύουν στην κανονιστική σύγκλιση σε τομείς που έχουν αντίκτυπο για το εμπόριο, και ιδιαίτερα τους κανόνες υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας (ΥΦΠ), την ορθή μεταχείριση των ζώων, τις τελωνειακές διαδικασίες και τις διαδικασίες ελέγχου στα σύνορα, τον ανταγωνισμό και τις δημόσιες συμβάσεις. Είναι σχεδιασμένες δυναμικά ούτως ώστε να συμβαδίζουν με τις κανονιστικές εξελίξεις στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Για τους πλέον προηγμένους εταίρους, μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μπορεί να οδηγήσει στη σταδιακή οικονομική ολοκλήρωση με την εσωτερική αγορά της ΕΕ. Μέσω της σταδιακής προσέγγισης των κανόνων και πρακτικών της ΕΕ, οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών απαιτούν υψηλό επίπεδο δέσμευσης για πολύπλοκες και ευρύτατες μεταρρυθμίσεις. Για τον σκοπό αυτό χρειάζεται ισχυρή θεσμική ικανότητα. Οι μεταρρυθμίσεις μπορεί να αποτελούν πρόκληση σε πολιτικό επίπεδο και να απαιτούν τη συμμετοχή της επιχειρηματικής κοινότητας, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Για την έναρξη των διαπραγματεύσεων, οι χώρες-εταίροι πρέπει να είναι μέλη του ΠΟΕ και να εξετάζουν βασικές συστάσεις που θα τους επιτρέψουν να συμμορφωθούν με τις επακόλουθες δεσμεύσεις. Πρέπει επίσης να έχουν κάνει επαρκή πρόοδο για την επίτευξη κοινών αξιών και αρχών.

Το εμπόριο βασίζεται κυρίως σε διμερή προσέγγιση μεταξύ της ΕΕ και κάθε εταίρου. Η εν λόγω προσέγγιση παρέχει τη δυνατότητα στις πιο προηγμένες χώρες να προοδεύουν πιο γρήγορα ενώ συνάδει με την αρχή της διαφοροποίησης. Η ανωτέρω αρχή συνάδει επίσης με το μακροπρόθεσμο όραμα της δημιουργίας οικονομικής κοινότητας μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της ΕΠΓ.[6] Η περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση είναι σημαντική για την ενίσχυση του εμπορίου μεταξύ των εταίρων και την ανάπτυξη ευρύτερων οικονομικών δικτύων. Σε πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο, μια τέτοια κοινότητα θα βασίζεται σε ένα κοινό κανονιστικό πλαίσιο και σε βελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά για τα αγαθά και τις υπηρεσίες μεταξύ των εταίρων της ΕΠΓ και της ΕΕ. Μια τέτοια προσέγγιση θα μπορούσε να

[6] Βλ. COM(2006) 726 της 4.12.2006, Ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας.

επιτρέψει στους εταίρους που διαθέτουν ανεξάρτητο δικαστικό τομέα που λειτουργεί ομαλά, αποτελεσματική δημόσια διοίκηση και έχουν κάνει σημαντική πρόοδο για την εξάλειψη της διαφθοράς, να εισέλθουν στη **μη ρυθμιζόμενη ζώνη της εσωτερικής αγοράς αγαθών.** Αυτό θα μπορούσε να συμβεί αφού οι συμμετέχουσες χώρες επιτύχουν επαρκές επίπεδο διοικητικής και νομικής αξιοπιστίας.

Σε πιο βραχυπρόθεσμο επίπεδο, για τους εταίρους που δεν είναι έτοιμοι ή δεν επιθυμούν να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για τις ζώνες ελεύθερων συναλλαγών, μπορούν να ληφθούν άλλα μέτρα για την ενίσχυση και την ενθάρρυνση του εμπορίου. Λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις και το επίπεδο της φιλοδοξίας κάθε χώρας-εταίρου, η ΕΕ θα επιδιώξει να επεκτείνει τις **εμπορικές παραχωρήσεις** στις υφιστάμενες συμφωνίες ή σε συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις, ιδιαίτερα στους τομείς που είναι σε θέση να προσφέρουν άμεση ενίσχυση στις οικονομίες των εταίρων, συμπεριλαμβανομένης της ασυμμετρίας στο ρυθμό ελευθέρωσης του εμπορίου, ώστε να ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις κάθε χώρας-εταίρου. Η μεγαλύτερη πρόσβαση στην αγορά για τα αγαθά μπορεί να επιτευχθεί μέσω **συμφωνιών σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων** (ΣΔΣΑ),οι οποίες θα επιτρέψουν την ελεύθερη κυκλοφορία βιομηχανικών προϊόντων σε ειδικούς τομείς μέσω της αμοιβαίας αποδοχής πιστοποιητικών συμμόρφωσης. Οι ΣΔΣΑ στοχεύουν στην κάλυψη όλων των τομέων στους οποίους υπάρχει εναρμόνιση της νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ. Ένας εταίρος που έχει φτάσει σε αυτό το στάδιο θα γινόταν μέλος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών για βιομηχανικά προϊόντα μεταξύ της ΕΕ, του ΕΟΠ και της Τουρκίας. Η στενή συνεργασία με ευρωπαϊκούς φορείς και οργανισμούς στους τομείς της τυποποίησης, της αξιολόγησης της συμμόρφωσης και της μετρολογίας μπορεί να διευκολύνει την εφαρμογή των ΣΔΣΑ. Προκειμένου να επιταχυνθεί η κατάρτιση των ΣΔΣΑ, η Επιτροπή είναι πρόθυμη να ενισχύσει την τεχνική υποστήριξη που παρέχει στους εταίρους μας. Ήδη το 2011, είναι πιθανόν να υπογραφούν ΣΔΣΑ με την Τυνησία και την Αίγυπτο.

Μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί περαιτέρω πρόοδος για την ενθάρρυνση των εμπορικών ροών μεταξύ χωρών-εταίρων καθώς και με την ΕΕ. Η ταχεία υλοποίηση της νέας σύμβασης για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής θα αποτελέσει σημαντικό στοιχείο για τους εταίρους του Νότου. Η Επιτροπή θα εξετάσει πώς μπορεί να επεκταθεί η Σύμβαση για άλλους εταίρους της ΕΠΓ και θα διατυπώσει τις κατάλληλες προτάσεις.

Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τις μεταρρυθμίσεις για να βοηθήσει τους εταίρους να αναπτύξουν τις ικανότητές τους, μέσω της παροχής εμπειρογνωμοσύνης για τον δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων εκτεταμένων προγραμμάτων για τη θεσμική ανάπτυξη ή άλλων μηχανισμών όπως είναι η αδελφοποίηση και το TAIEX[7]. Με τον τρόπο αυτό θα προσφερθεί υποστήριξη στους εταίρους ώστε να ικανοποιήσουν τα πρότυπα της ασφάλειας των τροφίμων, της υγείας των ζώων και των φυτών και της ορθής μεταχείρισης των ζώων και κατά συνέπεια να αυξήσουν το δυναμικό εξαγωγών τους. Κατά τον ίδιο τρόπο, προκειμένου να παράσχει υποστήριξη στον εκσυγχρονισμό των αγροτικών τομέων, η ΕΕ θα προσφέρει προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης για να συμβάλει μεταξύ άλλων στη βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων.

---

[7] Το TAIEX είναι το εργαλείο τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών υπό τη διαχείριση των υπηρεσιών της Επιτροπής. Το TAIEX υποστηρίζει τις χώρες-εταίρους όσον αφορά τους στόχους της προσέγγισης, εφαρμογής και επιβολής της νομοθεσίας της ΕΕ. Λειτουργεί σε μεγάλο βαθμό κατόπιν αιτήματος και διευκολύνει την παροχή κατάλληλης εξατομικευμένης εμπειρογνωμοσύνης για την άμεση αντιμετώπιση ζητημάτων· http://ec.europa.eu/enlargement/taiex/what-is-taiex/index_en.htm

2.3. Ενίσχυση της τομεακής συνεργασίας

Θα:

- ενισχύσουμε την τομεακή συνεργασία, με ιδιαίτερη έμφαση στη γνώση και την καινοτομία, την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, την ενέργεια, τις μεταφορές και την τεχνολογία
- διευκολύνουμε τη συμμετοχή των χωρών-εταίρων στο έργο επιλεγμένων οργανισμών και προγραμμάτων της ΕΕ

Η ενισχυμένη συνεργασία μπορεί να επιτευχθεί σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά, από την κοινωνική πολιτική και τη δημόσια υγεία έως την προστασία των καταναλωτών, τη στατιστική, το εταιρικό δίκαιο, την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, τη θαλάσσια πολιτική, τον τουρισμό, το διάστημα και πολλούς άλλους τομείς. Η συνεργασία και η ανταλλαγή θα ενισχυθούν σημαντικά, σύμφωνα με την προσέγγιση των «αναλογικών κερδών», στους ακόλουθους τομείς:

- Η ΕΕ θα προτείνει στις γειτονικές χώρες-εταίρους να συνεργαστούν με στόχο την ανάπτυξη ενός **κοινού χώρου γνώσης και καινοτομίας.** Σε αυτόν θα συγκεντρωθούν διάφοροι τομείς συνεργασίας: ο διάλογος σχετικά με πολιτικές, η ενίσχυση της ικανότητας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, η συνεργασία στην έρευνα και την καινοτομία και οι αυξημένες ευκαιρίες κινητικότητας για φοιτητές, ερευνητές και ακαδημαϊκούς. Παράλληλα, η συνεργασία στον τομέα της **ανώτατης εκπαίδευσης** θα επεκταθεί μέσω της αυξημένης στήριξης της **κινητικότητας φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού** στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων μεταξύ πανεπιστημίων (υπό την αιγίδα του Erasmus Mundus) και δομημένης **συνεργασίας για τον εκσυγχρονισμό των πανεπιστημίων (μέσω του Tempus).**

- Η ΕΕ θα συνενώσει τις δυνάμεις της με τις γειτονικές της χώρες για την **κλιματική αλλαγή** μέσω ενισχυμένης συνεργασίας για την επίτευξη της ανάπτυξης χαμηλών εκπομπών και για τη βελτίωση της αντοχής στις κλιματικές επιπτώσεις (προσαρμοστικότητα), με στόχο την εφαρμογή της συμφωνίας της Κανκούν και την σταδιακή μετάβαση σε ένα ολοκληρωμένο παγκόσμιο κλιματικό καθεστώς. Η ΕΕ και οι χώρες-εταίροι πρέπει επίσης να επιδιώξουν υψηλότερο επίπεδο **περιβαλλοντικής προστασίας**[8] με στόχο την επιβολή υψηλότερων προτύπων ποιότητας του αέρα και των υδάτων, βελτιωμένης περιβαλλοντικής διαχείρισης, υψηλότερης αποδοτικότητας των πόρων, προστασίας της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων και υποστήριξης των αναγκαίων επενδύσεων σε υποδομές.

- Η **ενεργειακή** συνεργασία θα αυξηθεί μέσω της ενίσχυσης του διαλόγου σχετικά με την ενεργειακή πολιτική με στόχο την περαιτέρω ολοκλήρωση της αγοράς, τη βελτιωμένη ενεργειακή ασφάλεια βάσει συγκλινόντων κανονιστικών πλαισίων, συμπεριλαμβανομένων των πλαισίων που αφορούν πρότυπα ασφάλειας και περιβαλλοντικά πρότυπα, την ανάπτυξη νέων εταιρικών σχέσεων για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακή αποδοτικότητα, και την πυρηνική ασφάλεια. Σε

[8] Στην ανακοίνωσή της σχετικά με την Πρωτοβουλία της στρατηγικής Ευρώπη 2020 «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» COM(2011)21, η Επιτροπή υπογράμμισε την ανάγκη στενής συνεργασίας με τους βασικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων όσων βρίσκονται στη γειτονία της.

μεσοπρόθεσμο επίπεδο αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στην επέκταση της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα σε γειτονικές χώρες που δεν αποτελούν ακόμα μέρη της συνθήκης ή, με βάση την εμπειρία της, στην ίδρυση συμπληρωματικής «ενεργειακής κοινότητας ΕΕ - Νότιας Μεσογείου».

- Η Επιτροπή θα προτείνει ένα νέο πλαίσιο για τη συνεργασία στις **μεταφορές,** με στόχο την μεγαλύτερη ολοκλήρωση της αγοράς στον τομέα των μεταφορών, συγκεκριμένα με την επέκταση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών στις χώρες-εταίρους, την αντιμετώπιση των διοικητικών φραγμών με έμφαση στα ζητήματα ασφάλειας (συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων όπως η διαχείριση της εναέριας και σιδηροδρομικής κυκλοφορίας και των θαλάσσιων μεταφορών), και την ενίσχυση της συνεργασίας με διάφορους οργανισμούς της ΕΕ.

- Επίσης, η Επιτροπή υποστηρίζει μια πιο στρατηγική προσέγγιση και συνεργασία σχετικά με τη **θαλάσσια πολιτική**, με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των θαλάσσιων τομέων και την ενθάρρυνση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

- Οι πρόσφατες εξελίξεις στις χώρες της νότιας Μεσογείου έδειξαν τη σημασία των **τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας** ως εργαλείων πολιτικής και κοινωνικής αλλαγής. Συνεπώς, η συνεργασία με χώρες-εταίρους θα ενισχυθεί για να στηρίξει την ανάπτυξη ψηφιακής οικονομίας, με τη χρήση των ΤΠΕ για την αντιμετώπιση εθνικών και παγκόσμιων προκλήσεων.

Τέλος, η ΕΕ θα διευκολύνει περαιτέρω τη συμμετοχή των χωρών-εταίρων στο έργο των **οργανισμών της ΕΕ** και των **προγραμμάτων της** που είναι διαθέσιμα για αυτές[9]. Αυτή η δυνατότητα προσφέρεται εδώ και κάποια χρόνια και έχει οδηγήσει σε ένα βαθμό συνεργασίας σε τομείς όπως η παρακολούθηση των ναρκωτικών ή η ασφάλεια της αεροπορίας. Η Επιτροπή θα καταρτίσει ένα κατάλογο προγραμμάτων στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν οι εταίροι κατά προτεραιότητα, με έμφαση σε όσα προγράμματα προσφέρουν ευκαιρίες για τους νέους και την επαφή μεταξύ των λαών. Θα υποστηρίξει επίσης τις χώρες-εταίρους στην εκπλήρωση των νομοθετικών προϋποθέσεων συμμετοχής τους σε οργανισμούς της ΕΕ και θα παράσχει στήριξη για την κάλυψη ορισμένων από τα σχετικά κόστη συμμετοχής.

2.4. Μετανάστευση και κινητικότητα

Θα:

- προωθήσουμε τη διαδικασία απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων για επιλεγμένους εταίρους της ΕΠΓ και της ελευθέρωσης του καθεστώτος των θεωρήσεων για τους πλέον προηγμένους εξ αυτών

- αναπτύξουμε τις υπάρχουσες εταιρικές σχέσεις κινητικότητας και θα δημιουργήσουμε νέες

- υποστηρίξουμε την πλήρη χρήση των ευκαιριών που προσφέρει ο κώδικας θεωρήσεων της ΕΕ από τα κράτη μέλη

[9] COM(2006) 724 της 4.12.2006

Η κινητικότητα και οι επαφές μεταξύ των λαών είναι θεμελιώδεις για την προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης και της οικονομικής ανάπτυξης. Είναι απαραίτητες για το εμπόριο, ιδιαίτερα των υπηρεσιών, καθώς και για την ανταλλαγή ιδεών, τη διάδοση της καινοτομίας, την αντιμετώπιση ζητημάτων απασχόλησης και κοινωνικών προβλημάτων, την εδραίωση σταθερών σχέσεων μεταξύ εταιρειών, πανεπιστημίων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Η κινητικότητα των εργαζομένων είναι ένας τομέας όπου η ΕΕ και οι γειτονικές της χώρες μπορούν να αλληλοσυμπληρωθούν. Η γήρανση του εργατικού δυναμικού της ΕΕ είναι γεγονός και θα εμφανιστούν ελλείψεις εργαζομένων σε συγκεκριμένους τομείς. Στις γειτονικές μας χώρες υπάρχουν μορφωμένοι, νέοι και ταλαντούχοι εργαζόμενοι που μπορούν να πληρώσουν αυτά τα κενά. Προσελκύοντας αυτά τα ταλέντα, η ΕΕ έχει συνείδηση των κινδύνων της διαρροής εγκεφάλων, για τον μετριασμό του οποίου ενδέχεται να χρειαστούν επιπλέον μέτρα υποστήριξης.

Οι χώρες-εταίροι είναι επίσης σημαντικές χώρες προέλευσης και διέλευσης παράνομων μεταναστών. Η συνεργασία για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης είναι απαραίτητη για τη μείωση του ανθρώπινου πόνου και του πλήγματος που προκαλεί στην ασφάλεια. Η εν λόγω συνεργασία θα αποτελέσει μία από τις προϋποθέσεις στις οποίες θα βασίζονται οι εταιρικές σχέσεις κινητικότητας.

Η ΕΠΓ στοχεύει στην ανάπτυξη μιας αμοιβαία επωφελούς προσέγγισης στην οποία συνδυάζονται η οικονομική ανάπτυξη στις χώρες-εταίρους και στην ΕΕ, η νόμιμη και υπό διαχείριση μετανάστευση, η ενίσχυση των ικανοτήτων στη διαχείριση των συνόρων, το άσυλο και η αποτελεσματική συνεργασία των αρχών επιβολής του νόμου. Η εν λόγω προσέγγιση συνάδει με τους τρεις πυλώνες της συνολικής προσέγγισης της ΕΕ και της πρόσφατα εγκριθείσας ανακοίνωσης για τη μετανάστευση[10]: καλύτερη οργάνωση της νόμιμης μετανάστευσης, μεγιστοποίηση του θετικού αντικτύπου της μετανάστευσης στην ανάπτυξη, ενίσχυση των ικανοτήτων διαχείρισης συνόρων και μετανάστευσης. Η προώθηση και ο σεβασμός των δικαιωμάτων των μεταναστών είναι επίσης αναπόσπαστο μέρος της προσέγγισης.

Οι **εταιρικές σχέσεις κινητικότητας** προσφέρουν τα ολοκληρωμένα πλαίσια που διασφαλίζουν την ορθή διαχείριση της κυκλοφορίας προσώπων μεταξύ της ΕΕ και μιας τρίτης χώρας. Στις εν λόγω εταιρικές σχέσεις συγκεντρώνονται όλα τα μέτρα που εξασφαλίζουν τον αμοιβαία επωφελή χαρακτήρα της κινητικότητας. Παρέχουν καλύτερη πρόσβαση στους νόμιμους διαύλους μετανάστευσης και στην ενίσχυση των ικανοτήτων διαχείρισης συνόρων και αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης. Μπορεί να συμπεριλαμβάνουν πρωτοβουλίες για τη στήριξη των χωρών-εταίρων ώστε να καθιερώσουν ή να βελτιώσουν τη διαχείριση της επαγγελματικής μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της πρόσληψης, της επαγγελματικής και γλωσσικής κατάρτισης, της ανάπτυξης και αναγνώρισης δεξιοτήτων, και της επιστροφής και επανένταξης των μεταναστών.[11] Με στόχο τη βελτίωση της κινητικότητας των πολιτών μεταξύ των χωρών-εταίρων και της ΕΕ, ιδιαίτερα των φοιτητών, των ερευνητών και των επιχειρηματιών, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που προσφέρει ο **κώδικας θεωρήσεων της ΕΕ**. Η Επιτροπή θα μελετήσει τρόπους για να υποστηρίξει τα κράτη μέλη σε αυτή τη διαδικασία

---

10 COM (2011) 248 τελικό της 4.5.2011.

11 Η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει την ενίσχυση ικανοτήτων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ENPI).

και να παρακολουθήσει την εφαρμογή της. Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να υπογραμμιστούν οι δυνατότητες κατάργησης των τελών θεώρησης και έκδοσης θεώρησης πολλαπλών εισόδων για τις αναφερόμενες κατηγορίες αιτούντων θεώρηση.

Μέχρι στιγμής από τις γειτονικές μας χώρες έχουν θεσπιστεί εταιρικές σχέσεις κινητικότητας με την Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Γεωργία. Η Επιτροπή θεωρεί ότι διάφορες χώρες στην γειτονία μας θα ήταν κατάλληλοι υποψήφιοι για τέτοιου είδους εταιρικές σχέσεις. Η Επιτροπή θα επιδιώξει την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με την Αρμενία και θα προετοιμαστεί για την έναρξη διαπραγματεύσεων με χώρες όπως το Μαρόκο, η Τυνησία και η Αίγυπτος[12].

Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει την Ουκρανία και την Δημοκρατία της Μολδαβίας στις προσπάθειές τους να υλοποιήσουν σχέδια δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων. Παράλληλα με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων και τις συμφωνίες επανεισδοχής που βρίσκονται σε ισχύ ή υπό εκτέλεση με τις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας, η ΕΕ πρέπει επίσης να επιδιώξει να υπογράψει συμφωνίες απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων, ταυτόχρονα με συμφωνίες επανεισδοχής, με χώρες-εταίρους στο νότο. Για όλες τις ανωτέρω συμφωνίες θα απαιτείται συνεργασία με την ΕΕ σχετικά με τη μετανάστευση, την κινητικότητα και την ασφάλεια. Θα πρέπει να ληφθούν ειδικά μέτρα για την πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης, την αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων, την εγγύηση της ασφάλειας των εγγράφων και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων και της λαθραίας διακίνησης μεταναστών. Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, πρέπει να εξεταστούν σταδιακά βήματα για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων κατά περίπτωση, στις χώρες όπου πληρούνται οι προϋποθέσεις ασφαλούς και καλά διαχειριζόμενης κινητικότητας.

Όσον αφορά το **άσυλο**, η ΕΕ θα συνεισφέρει στην ενίσχυση της διεθνούς προστασίας στην περιοχή συνεχίζοντας την υλοποίηση του Περιφερειακού Προγράμματος Προστασίας για την Λευκορωσία, την Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία. Επίσης, εφόσον το επιτρέπουν οι περιστάσεις, θα ξεκινήσει την υλοποίηση του ως άνω Προγράμματος για την Αίγυπτο, την Λιβύη και την Τυνησία. Θα υποστηριχθούν και άλλες πρωτοβουλίες μεμονωμένων εταίρων της ΕΠΓ σε αυτόν τον τομέα. Η επανεγκατάσταση των προσφύγων στην ΕΕ πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των προσπαθειών της ΕΕ να υποστηρίξει τις γειτονικές χώρες που αντιμετωπίζουν σημαντικές εισροές προσφύγων.

3. ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Αναγνωρίζοντας πλήρως την ποικιλομορφία των εταίρων, η ΕΕ προσφέρει εταιρική σχέση σε κάθε μεμονωμένη χώρα μέσω ενιαίας πολιτικής, βασισμένης στην αμοιβαία υπευθυνότητα. Η ανατολική και η νότια διάσταση της ΕΠΓ στοχεύουν να συμπληρώσουν την εν λόγω ενιαία πολιτική ενθαρρύνοντας την περιφερειακή συνεργασία και αναπτύσσοντας περιφερειακές συνέργιες και απαντήσεις στις συγκεκριμένες γεωγραφικές, οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις κάθε περιοχής. Βασίζονται στη διαφορετική ιστορική κληρονομιά των προηγούμενων πολιτικών της ΕΕ απέναντι σε αυτές τις περιφέρειες. Στο Νότο, τα δεκαπέντε έτη της Ευρωμεσογειακής συνεργασίας σε όλους τους τομείς τις διμερούς σχέσης

[12] Σύμφωνα με την ανακοίνωση σχετικά με διάλογο για τη μετανάστευση, την κινητικότητα και την ασφάλεια με τις χώρες της Νότιας Μεσογείου - COM(2011)292/3

συμπληρώθηκαν πρόσφατα από την Ένωση για τη Μεσόγειο. Η Ανατολική Εταιρική Σχέση ενίσχυσε σημαντικά τις σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των γειτονικών χωρών της στα ανατολικά τα τελευταία δύο έτη.

3.1. Ενίσχυση της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης

Θα:

- προβούμε στη σύναψη και εφαρμογή συμφωνιών σύνδεσης, συμπεριλαμβανομένων και σε βάθος και σφαιρικών ζωνών ελευθέρων συναλλαγών
- επιδιώξουμε τον εκδημοκρατισμό
- προωθήσουμε τη διαδικασία απλούστευσης και ελευθέρωσης του καθεστώτος των θεωρήσεων
- στηρίξουμε την τομεακή συνεργασία, ιδιαίτερα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης
- προαγάγουμε τα οφέλη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στους πολίτες
- αυξήσουμε το έργο που εκτελείται με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους.

Η ίδρυση της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ενδυνάμωσε τις αμοιβαίες σχέσεις με χώρες-εταίρους στην Ανατολική Ευρώπη και στον Νότιο Καύκασο. Συνέβαλε στην έναρξη και εδραίωση μιας δύσκολης διαδικασίας αλλαγής. Στην περιοχή έχει σημειωθεί γενική πρόοδος προς τη δημοκρατία την τελευταία δεκαετία, συμπεριλαμβανομένων και περιπτώσεων καθεστωτικών αλλαγών. Η περιοχή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές οικονομικές προκλήσεις – είναι φτωχή, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών, και ευάλωτη σε εξωτερικούς παράγοντες και επιρροές.

Ο βαθμός στον οποίον έχουν επιτύχει οι εταίροι βασικά στοιχεία της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης διαφέρει (για παράδειγμα, σεβασμός για τις παγκόσμιες αξίες της δημοκρατίας, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, συνεχείς προσπάθειες μεταρρύθμισης και ενισχυμένη έμφαση στην επίλυση των παρατεταμένων συγκρούσεων). Παρότι κάποιοι εταίροι έχουν αποδείξει σαφώς τη δέσμευσή τους να αξιοποιήσουν το πλήρες δυναμικό της σχέσης, άλλοι έχουν σημειώσει αποσπασματική μόνο πρόοδο. Η ΕΕ θα διασφαλίσει ότι οι πλέον προηγμένοι εταίροι, που είναι προσηλωμένοι στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις στις οποίες βασίζεται η Ανατολική Εταιρική Σχέση, θα επωφεληθούν στο μέγιστο βαθμό από αυτήν. Ταυτόχρονα, οι μηχανισμοί της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης πρέπει να προσαρμοστούν καλύτερα στις περιστάσεις μεμονωμένων χωρών, βάσει της εμπειρίας που θα προκύψει από αυτήν την πρώτη φάση υλοποίησης – συγκεκριμένα μέσω του προσδιορισμού εργαλείων για τον περιορισμό του μεγάλου χρονικού διαστήματος που απαιτεί η διαπραγμάτευση πολύπλοκων συμφωνιών σύνδεσης μεγάλης εμβέλειας.

Οι **συμφωνίες σύνδεσης,** οι περισσότερες εκ των οποίων περιλαμβάνουν σε βάθος και σφαιρικές ζώνες ελεύθερων συναλλαγών, προσφέρουν σε κάθε χώρα της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης την ευκαιρία να επιλέξει το επίπεδο φιλοδοξίας που επιθυμεί να επιδιώξει προωθώντας την ολοκλήρωση και τις μεταρρυθμίσεις. Με τη συνεχή δέσμευση και στήριξη της ΕΕ, οι χώρες-εταίροι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη συμφωνία για κανονιστική και θεσμική σύγκλιση. Οι συμφωνίες περιλαμβάνουν ευθυγράμμιση με τη νομοθεσία, τα πρότυπα

και τις προδιαγραφές της ΕΕ που θα οδηγήσει σταδιακά στην οικονομική ένταξη στην εσωτερική αγορά.

Οι διαπραγματεύσεις για συμφωνίες σύνδεσης έχουν ξεκινήσει με πέντε χώρες-εταίρους και παρέχουν στερεή πολιτική βάση για την προώθηση των σχέσεων. Έχουν ξεκινήσει οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τις σε βάθος και σφαιρικές ζώνες ελεύθερων συναλλαγών στο πλαίσιο των ανωτέρω συμφωνιών με την Ουκρανία και θα ακολουθήσουν και άλλοι εταίροι όταν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις. Παρά το σχετικό μικρό μέγεθος των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, και, κατά συνέπεια, τις περιορισμένες εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ αυτών και της ΕΕ, οι ζώνες ελεύθερων συναλλαγών αποτελούν κορυφαία προτεραιότητα για την ΕΕ ως αποτελεσματικά εργαλεία για την ενίσχυση των πολιτικών και οικονομικών δεσμών μεταξύ της ΕΕ και των χωρών που βρίσκονται στα ανατολικά της. Για να βοηθήσει τις χώρες-εταίρους να αναπτύξουν την διοικητική ικανότητα που απαιτείται για μεταρρυθμίσεις σε βάθος, η Ανατολική Εταιρική Σχέση προβλέπει επίσης εκτεταμένα προγράμματα για τη θεσμική ανάπτυξη. Ως συμπλήρωμα σε αυτά τα προγράμματα, τα πιλοτικά προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης είναι το πιο πρόσφατο εργαλείο της ΕΕ για την υποστήριξη των εταίρων στην αντιμετώπιση οικονομικών, κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων. Θα βοηθήσουν τους εταίρους να θεσπίσουν τις κατάλληλες δομές και δραστηριότητες για την αντιμετώπιση των περιφερειακών προκλήσεων.

Ορισμένες χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην ευρωπαϊκή τους ταυτότητα και η ανάπτυξη στενότερων σχέσεων με την ΕΕ απολαμβάνει μεγάλη λαϊκή υποστήριξη. Οι αξίες επί των οποίων οικοδομήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση - ήτοι η ελευθερία, η δημοκρατία, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, και το κράτος δικαίου - βρίσκονται στο επίκεντρο της διαδικασίας πολιτικής σύνδεσης και οικονομικής ολοκλήρωσης που προσφέρει η Ανατολική Εταιρική Σχέση. Πρόκειται για τις αξίες που διαφυλάσσονται με το άρθρο 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις οποίες βασίζονται τα άρθρα 8 και 49.

Οι επαφές μεταξύ των λαών αποτελούν σημαντικό μέρος της εταιρικής σχέσης. Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει την Ουκρανία και την Δημοκρατία της Μολδαβίας στις προσπάθειές τους να υλοποιήσουν σχέδια δράσης για την **ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων**. Τα εν λόγω σχέδια μπορούν να αποτελέσουν μοντέλα για άλλες χώρες της Ανατολικής Γειτονίας. Εν τω μεταξύ, οι χώρες της Ανατολικής Γειτονίας πρέπει να εκμεταλλευτούν πλήρως τις ευκαιρίες που τους προσφέρει η απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων.

Οι ανατολικές χώρες-εταίροι έχουν επωφεληθεί από πέντε **εμβληματικές πρωτοβουλίες**[13] στους τομείς της διαχείρισης των συνόρων, της ανάπτυξης των ΜΜΕ, της ενεργειακής συνεργασίας, της πολιτικής προστασίας και της περιβαλλοντικής διαχείρισης. Τα εν λόγω προγράμματα θα προσαρμοστούν για να στηρίζουν καλύτερα τους στόχους της διμερούς εταιρικής σχέσης. Για παράδειγμα, το έργο που έχει συντελεστεί στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας για την ολοκληρωμένη διαχείριση συνόρων κατευθύνεται ολοένα και περισσότερο προς την υποστήριξη των εταίρων για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων για την διευκόλυνση και την ελευθέρωση της έκδοσης θεωρήσεων. Η αύξηση της προβολής των διμερών και πολυμερών δραστηριοτήτων της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης είναι σημαντική για να εξηγηθούν τα οφέλη τους στο ευρύ κοινό. Προκειμένου να συμβάλει στην αύξηση της περιφερειακής αλληλεγγύης, η ΕΕ πρέπει να αυξήσει τη στήριξη

[13] Αυτές είναι: Ολοκληρωμένη διαχείριση συνόρων, Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, Περιφερειακές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, Ενεργειακή απόδοση και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, Πρόληψη, ετοιμότητα και αντίδραση σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές· Περιβαλλοντική διακυβέρνηση.

που προσφέρει στην υποπεριφερειακή συνεργασία σε ειδικά ζητήματα που αφορούν λιγότερους εταίρους. Το πολυμερές πλαίσιο πρέπει να χρησιμοποιηθεί με πιο στρατηγικό τρόπο για την προώθηση των διμερών σχέσεων μεταξύ των εταίρων μας, συμπεριλαμβανομένου και του τομέα επίλυσης συγκρούσεων.

Σύμφωνα με τον στόχο της ανανεωμένης ΕΠΓ να εστιάσει στους δεσμούς μεταξύ κοινωνιών, η ΕΕ θα προαγάγει την πιο εντατική συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους, μεταξύ άλλων και με τα κοινοβούλια στο πλαίσιο του EURONEST, που ιδρύθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο· με τους περιφερειακούς φορείς σε συνεργασία με την Επιτροπή των Περιφερειών· με κορυφαίους επιχειρηματίες, στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού φόρουμ της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης· και με την κοινωνία των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους βάσει του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και των εθνικών πλατφορμών.

Η συνεργασία στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης θα συνεχιστεί με διάλογο σχετικά με την πολιτική σε τομείς όπως:

- εκπαίδευση, νέοι και πολιτισμός: διεύρυνση της συμμετοχής σε προγράμματα όπως το Erasmus Mundus, το Tempus, το Νεολαία σε δράση και το eTwinning· άνοιγμα νέων μελλοντικών προγραμμάτων της ΕΕ όπως το πρόγραμμα δια βίου μάθησης σε χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης· παρακολούθηση της ειδικής δράσης υπό την αιγίδα του προγράμματος πολιτισμός 2009-2010 και του προγράμματος πολιτισμός της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·

- μεταφορές: σύνδεση των δικτύων υποδομών της ΕΕ και των ανατολικών εταίρων της·

- ενέργεια, περιβάλλον, κλιματική αλλαγή: εντατικοποίηση του διαλόγου, μετά την ίδρυση της Εταιρικής Σχέσης Ανατολικής Ευρώπης για την ενεργειακή απόδοση και το περιβάλλον, και προσχώρηση της Ουκρανίας και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στην ευρωπαϊκή Συνθήκη για την ενεργειακή κοινότητα με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας για την ενεργειακή ασφάλεια·

- ανταλλαγή γνώσεων, έρευνα και κοινωνία της πληροφορίας: πλήρης ενσωμάτωση των ερευνητικών και εκπαιδευτικών κοινοτήτων της περιφέρειας στην ηλεκτρονική υποδομή (π.χ., το πανευρωπαϊκό δίκτυο υπολογιστών για δικτύωση, GÉANT, και η Ευρωπαϊκή Υποδομή υπολογιστικού πλέγματος για υπολογιστικά πλέγματα και κατανεμημένη πληροφορική).

- τελωνειακά ζητήματα και ζητήματα επιβολής του νόμου βάσει των στρατηγικών πλαισίων για τελωνειακή συνεργασία με την Ουκρανία, την Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Λευκορωσία, καθώς και συνεργασία στην καταπολέμηση του λαθρεμπορίου·

- μέτρα αγροτικής ανάπτυξης (σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Γειτονίας για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη)·

- απασχόληση και κοινωνικές πολιτικές·

- δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια βάσει του σχεδίου δράσης της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις που θα

παρουσιαστεί εντός του τρέχοντος έτους στο πλαίσιο του προγράμματος της Στοκχόλμης[14], συμπεριλαμβανομένων των εταιρικών σχέσεων κινητικότητας·

- Κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ).

Τα κράτη μέλη της ΕΕ, οι τρίτες χώρες και τα Διεθνή Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (ΔΧΙ) έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους για την προώθηση των στόχων της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και την υποστήριξη έργων στρατηγικής σημασίας. Κινητοποιούνται επιπλέον πόροι από την επενδυτική διευκόλυνση γειτονίας, τους διμερείς εταίρους και τα ΔΧΙ, και ιδιαίτερα από την ΕΤΕπ, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) και την Παγκόσμια Τράπεζα. Αυτή η συνεργασία πρέπει να επιδιωχθεί με δυναμικό τρόπο, με αφετηρία την διευκόλυνση των ΜΜΕ, τον μηχανισμό της ΕΤΕπ για τους Ανατολικούς Εταίρους και το Ταμείο τεχνικής βοήθειας της ΕΤΕπ για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, στα οποία κάθε συνεισφορά της ΕΕ και των κρατών μελών είναι ευπρόσδεκτη.

Στην ομάδα ενημέρωσης και συντονισμού της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης συμμετέχουν τα ΔΧΙ και οι τρίτες χώρες που ενδιαφέρονται για συντονισμό χορηγών και γενικότερα για την ανάπτυξη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, μεταξύ άλλων και ο Καναδάς, η Ιαπωνία, η Νορβηγία, η Ρωσία, η Ελβετία, η Τουρκία και οι ΗΠΑ. Αυτή η ανεπίσημη συνεργασία θα εντατικοποιηθεί ανάλογα με τα συμφέροντα των εταίρων της Εταιρικής Σχέσης.

Η **δεύτερη σύνοδος κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης** θα λάβει χώρα τον Σεπτέμβριο του 2011 στην Βαρσοβία. Στη συνέχεια, βάσει των αποτελεσμάτων της συνόδου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος θα καταρτίσουν ένα χάρτη πορείας για τη μελλοντική εφαρμογή της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.

3.2. Οικοδόμηση της εταιρικής σχέσης με τις χώρες της Νότιας Μεσογείου για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία

Θα:

- εκπονήσουμε εκτεταμένα προγράμματα για τη θεσμική ανάπτυξη, ανάλογα με αυτά που υλοποιήθηκαν με τους ανατολικούς εταίρους
- ξεκινήσουμε ένα διάλογο σχετικά με τη μετανάστευση, την κινητικότητα και την ασφάλεια με την Τυνησία, το Μαρόκο και την Αίγυπτο (ως ένα πρώτο βήμα προς μια εταιρική σχέση κινητικότητας)
- ενισχύσουμε την ευρωμεσογειακή βιομηχανική συνεργασία
- εγκαινιάσουμε πιλοτικά προγράμματα για την υποστήριξη της γεωργικής και της αγροτικής ανάπτυξης
- μεριμνήσουμε ώστε η Ένωση για τη Μεσόγειο να εστιάσει σε συγκεκριμένα έργα με σαφή οφέλη για τους πληθυσμούς της περιοχής της Μεσογείου

[14] Σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης - COM(2010) 171: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0171:FIN:EL:PDF.

- προωθήσουμε την υποπεριφερειακή συνεργασία
- ενισχύσουμε τον διάλογο σχετικά με την απασχόληση και τις κοινωνικές πολιτικές

Η ΕΠΓ πρέπει να παράσχει φιλόδοξη απάντηση στις ιστορικές αλλαγές που συμβαίνουν στην περιφέρεια της Νότιας Μεσογείου. Η κοινή ανακοίνωση σχετικά με μια *εταιρική σχέση με τις χώρες της Νότιας Μεσογείου για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία*[15], η οποία εκδόθηκε στις 8 Μαρτίου, περιέγραφε τα πρώτα στοιχεία της προσφοράς της ΕΕ για μια νέα εταιρική σχέση με εταίρους που βρίσκονται σε διαδικασία οικοδόμησης δημοκρατιών και εκτενών μεταρρυθμίσεων. Οι τρεις κύριες κατευθύνσεις προς τις οποίες σκοπεύει η ΕΕ να αναπτύξει περαιτέρω τις σχέσεις της με τους μεσογειακούς εταίρους της περιλαμβάνονται στην παρούσα ανακοίνωση: δημοκρατικός μετασχηματισμός και οικοδόμηση θεσμών· ισχυρότερη εταιρική σχέση με τους πολίτες· και διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς μεγέθυνση και οικονομική ανάπτυξη. Μέσω των διαφόρων πολιτικών και εργαλείων της, η εταιρική σχέση θα είναι ευρεία και εκτεταμένη, αλλά θα διαφοροποιείται σαφέστερα ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες και το επίπεδο φιλοδοξίας κάθε εταίρου. Η ΕΕ βρίσκεται ήδη σε διαδικασία ενίσχυσης των σχέσεών της με διάφορους εταίρους, ιδιαίτερα μέσω της χορήγησης «προχωρημένου σταδίου»[16].

Οι εταίροι που επιθυμούν να ιδρύσουν μια εταιρική σχέση για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία με την ΕΕ θα πρέπει να σημειώσουν πρόοδο ως προς τα βασικά στοιχεία που επισημαίνονται στην ενότητα 1.1. Η μακροπρόθεσμη προοπτική των πλέον προηγμένων εταίρων μας στην Μεσόγειο είναι η στενή πολιτική σύνδεση με την ΕΕ και η οικονομική ένταξη στην εσωτερική αγορά. Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, οι εταίροι που προοδεύουν στις μεταρρυθμίσεις θα διαθέτουν τις ακόλουθες επιλογές.

Με στόχο την υποστήριξη του δημοκρατικού μετασχηματισμού, θα εκπονηθούν **εκτεταμένα προγράμματα για τη θεσμική ανάπτυξη** ανάλογα με αυτά που υλοποιήθηκαν με τις ανατολικές γειτονικές χώρες: θα προσφέρουν σημαντική εμπειρογνωμοσύνη και χρηματοδοτική στήριξη για την ανάπτυξη των ικανοτήτων βασικών διοικητικών φορέων (τελωνείων, αρχών επιβολής του νόμου, δικαιοσύνης) και θα αφορούν κατά προτεραιότητα τους θεσμούς που είναι περισσότερο αναγκαίοι για την υποστήριξη του εκδημοκρατισμού.

Με στόχο την οικοδόμηση **ισχυρότερης εταιρικής σχέσης με τους πολίτες,** η Επιτροπή θα εγκαινιάσει διάλογο σχετικά με τη μετανάστευση, την κινητικότητα και την ασφάλεια με χώρες όπως για παράδειγμα η Τυνησία, το Μαρόκο και η Αίγυπτος (ως ένα πρώτο βήμα προς μια εταιρική σχέση κινητικότητας). Οι ανωτέρω προτάσεις περιγράφονται με περισσότερες λεπτομέρειες στην ανακοίνωση σχετικά με τη μετανάστευση, την κινητικότητα και την ασφάλεια στη νότια γειτονία[17]. Θα επεκταθεί επίσης η συνεργασία μεταξύ σχολείων (eTwinning), η κινητικότητα φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού στο πλαίσιο πανεπιστημιακών εταιρικών σχέσεων (Erasmus Mundus), η δομημένη συνεργασία για τον

---

15 COM(2011) 200.

16 Το προχωρημένο στάδιο χορηγήθηκε στο Μαρόκο το 2008 και στην Ιορδανία το 2010 για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΠΓ. Θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλες νότιες χώρες της ΕΠΓ που σημειώνουν πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις τους. Ανάλογα με τη χώρα, η χορήγηση του εν λόγω σταδίου μπορεί να σημαίνει την ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς της πολιτικής και της ασφάλειας, εμπορικές παραχωρήσεις και μεγαλύτερη ένταξη στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, καθώς και επιπλέον οικονομική υποστήριξη για τις μεταρρυθμίσεις. Βασίζεται σε ένα νέο και πιο εκτενές σχέδιο δράσης.

17 COM(2011) 292/3.

εκσυγχρονισμό των πανεπιστημίων (Tempus) και η κινητικότητα των νέων (Νεολαία σε δράση) με στόχο την παροχή καλύτερης υποστήριξης στους νέους. Ενδέχεται επίσης να προωθηθούν νέες πρωτοβουλίες στον τομέα του πολιτισμού.

Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, η ΕΕ, με στόχο την οικοδόμηση **διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης,** θα αυξήσει τις προσπάθειες για την ενίσχυση των εμπορικών προβλέψεων των υφιστάμενων συμφωνιών σύνδεσης ολοκληρώνοντας τις διαπραγματεύσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη σχετικά με τη γεωργία και τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τις υπηρεσίες και το δικαίωμα εγκατάστασης. Θα δοθεί επίσης η ευκαιρία σε επιλεγμένους γείτονες του νότου να ξεκινήσουν τις προετοιμασίες για τις διαπραγματεύσεις μελλοντικών σε βάθος και σφαιρικών ζωνών ελεύθερων συναλλαγών. Ως συμπλήρωμα των διαρθρωτικών προσαρμογών που συνεπάγεται το άνοιγμα της αγοράς και για να προωθήσει την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει πιλοτικά προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της υπαίθρου και, βασιζόμενη στην εμπειρία της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, πιλοτικά προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης.

Η Επιτροπή θα προαγάγει τη βιομηχανική συνεργασία σε ευρωμεσογειακό επίπεδο συνεχίζοντας την υλοποίηση του Ευρωμεσογειακού Χάρτη για τις επιχειρήσεις, προσαρμόζοντας το χάρτη στις ανάγκες των ΜΜΕ σύμφωνα με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρές επιχειρήσεις («Small Business Act») και προβαίνοντας στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών και ξεκινώντας δραστηριότητες και δίκτυα σε τομείς προτεραιότητας (κλωστοϋφαντουργία, τουρισμός, πρώτες ύλες). Θα αυξήσει τον διάλογο σχετικά με την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική και θα ενθαρρύνει τον αποτελεσματικό κοινωνικό διάλογο, μεταξύ άλλων και μέσω του ευρωμεσογειακού φόρουμ κοινωνικού διαλόγου. Η κανονιστική συνεργασία σε επίπεδο περιφέρειας θα μπορούσε να διευκολύνει τις εμπορικές ανταλλαγές και να βελτιώσει το επενδυτικό κλίμα. Η ανάπτυξη αποτελεσματικού, ασφαλούς και βιώσιμου μεσογειακού δικτύου μεταφορών πολλαπλών μέσων θα συνεισφέρει στην διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη. Η Επιτροπή συνεργάζεται ήδη με την ΕΤΕπ και τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό για να προσδιορίσει πιλοτικές δράσεις με στόχο τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των θαλάσσιων τομέων στην Μεσόγειο.

Η **Ένωση για τη Μεσόγειο (ΕγΜ)**, η οποία συμπληρώνει τις διμερείς σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων πρέπει να ενισχύσει τις δυνατότητες οργάνωσης αποτελεσματικής περιφερειακής συνεργασίας, προσανατολισμένης στα αποτελέσματα. Περαιτέρω, διασφαλίζει ότι η περιφερειακή συνεργασία στη Μεσόγειο απευθύνεται σε όλους, συμπεριλαμβάνοντας φορείς όπως η Τουρκία και οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Η Ύπατη Εκπρόσωπος και η Επιτροπή είναι πρόθυμες να διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο στην ΕγΜ σύμφωνα με την συνθήκη της Λισαβόνας. Για την αναζωογόνηση της ΕγΜ απαιτείται η υιοθέτηση μιας πιο πραγματιστικής προσέγγισης, βασισμένης σε έργα. Η Γραμματεία της ΕγΜ οφείλει να λειτουργεί καταλυτικά για την σύγκλιση των χωρών, της ΕΤΕπ, των Διεθνών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα γύρω από συγκεκριμένα οικονομικά έργα στρατηγικής σημασίας που δημιουργούν θέσεις εργασίας, καινοτομία και ανάπτυξη για ολόκληρη την περιφέρεια. Οι χώρες-εταίροι μπορούν να συμμετέχουν στα εν λόγω έργα βάσει της αρχής της μεταβλητής γεωμετρίας ανάλογα με τις ανάγκες και τα συμφέροντά τους. Η συγχρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων υποδομής από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μπορεί να εξασφαλιστεί μέσω της επενδυτικής διευκόλυνσης γειτονίας. Εντός του τρέχοντος οικονομικού και πολιτικού πλαισίου, τα έργα εμβληματικής πρωτοβουλίας που προσδιορίστηκαν στην σύνοδο κορυφής του Παρισιού εξακολουθούν να έχουν εξαιρετική σημασία, και ειδικά το μεσογειακό σχέδιο ηλιακής ενέργειας, η απορρύπανση της Μεσογείου ή η ανάπτυξη θαλάσσιων και χερσαίων αρτηριών και η μεσογειακή πρωτοβουλία

επιχειρηματικής ανάπτυξης. Για την υποστήριξη της διατηρήσιμης ανάπτυξης, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στην εφαρμογή των υπαρχουσών περιφερειακών συμφωνιών όπως είναι η σύμβαση της Βαρκελώνης για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου**.**

Τέλος, **η υποπεριφερειακή συνεργασία** με λιγότερες γειτονικές χώρες που επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα ζητήματα μπορεί να επιφέρει οφέλη και να δημιουργήσει μεγαλύτερη αλληλεγγύη. Η υποπεριφερειακή συνεργασία στο Μαγκρέμπ, για παράδειγμα, μπορεί να προωθηθεί μέσω της υποστήριξης περισσότερης υλικής διασύνδεσης. Η ΕΕ θα υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις στο εγγύς μέλλον, μεταξύ άλλων και για τρόπους υποστήριξης του ενδεχόμενου ανοίγματος των συνόρων στην περιοχή.

4. ΜΙΑ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΚΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΑΙΣΙΟ

4.1. Πιο σαφείς προτεραιότητες μέσω ισχυρότερης πολιτικής διεύθυνσης

Θα:

- δώσουμε έμφαση μέσω των σχεδίων δράσης της ΕΠΓ και της στήριξης της ΕΕ σε μικρότερο αριθμό προτεραιοτήτων, με πιο ακριβή κριτήρια αναφοράς·

Οι διμερείς σχέσεις της ΕΕ με καθεμία από τις γειτονικές της χώρες έχουν ενδυναμωθεί τα τελευταία χρόνια. Έχει αναπτυχθεί στενός και εντατικός διάλογος όχι μόνο για γενικά πολιτικά ζητήματα, αλλά για όλους τους ειδικούς τομείς της συνεργασίας μας. Αυτές οι ιδιαίτερα στενές σχέσεις και το υψηλότερο επίπεδο δέσμευσης απαιτούν πολύ ισχυρότερο πολιτικό διάλογο και συνεργασία. Η συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει τα μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση για να δημιουργήσει συνεκτικές πολιτικές και προγράμματα, συγκεντρώνοντας κλάδους της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ενίσχυσης της ΕΕ που προηγουμένως ελέγχονταν από διαφορετικά ιδρύματα.

Οι χώρες-εταίροι και τα κράτη μέλη συναινούν ότι πιο ουσιαστικά συμβούλια σύνδεσης θα επέτρεπαν συζήτηση σε βάθος σε πολιτικό επίπεδο. Ωστόσο, ο πολιτικός διάλογος δεν χρειάζεται να περιοριστεί σε μια ετήσια συζήτηση του συμβουλίου σύνδεσης: θα πρέπει να προβλεφθούν πιο συχνές ευκαιρίες διαλόγου ad hoc όταν το απαιτούν οι συνθήκες. Ένας πιο συνεχής και πιο στενός πολιτικός διάλογος είναι το κλειδί για την εδραίωση της εμπιστοσύνης που απαιτείται για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε. Επιπλέον, η Επιτροπή σκοπεύει να ενισχύσει τον διάλογο σχετικά με τομεακές πολιτικές (όπως ενέργεια, εκπαίδευση, νέοι, μετανάστευση και μεταφορές) με τους αντίστοιχους υπουργούς στις χώρες-εταίρους.

Παρά το γεγονός ότι τα **σχέδια δράσης της ΕΠΓ** εξακολουθούν να αποτελούν το πλαίσιο της γενικής συνεργασίας μας, η ΕΕ θα προτείνει στους εταίρους να εστιάσουν σε περιορισμένο αριθμό βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων προτεραιοτήτων, με πιο ακριβή κριτήρια αναφοράς και σαφέστερη αλληλουχία δράσεων. Η ΕΕ θα προσαρμόσει ανάλογα και τις προτεραιότητες της χρηματοδοτικής της στήριξης. Ο κατάλογος των προτεραιοτήτων θα καθιερώσει τους πολιτικούς στόχους και θα βοηθήσει τόσο την ΕΕ όσο και κάθε γειτονική της χώρα να επιτύχει σημαντικά αποτελέσματα, εντός ενός αμοιβαία συμφωνηθέντος χρονικού πλαισίου. Με αυτόν τον τρόπο θα συνδεθούν πιο αποτελεσματικά οι στόχοι της πολιτικής με τον προγραμματισμό της στήριξης. Σε αυτή τη βάση, τα έγγραφα προγραμματισμού μπορούν να απλοποιηθούν και να εστιάσουν στον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων των σχεδίων δράσης που απαιτούν ιδιαίτερη στήριξη από την ΕΕ.

Επιπλέον, θα επιδιωχθεί ή περαιτέρω απλοποίηση της παροχής χρηματοδοτικής στήριξης με την κατάρτιση του νέου κανονισμού για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, προκειμένου να γίνει πράξη η ανάγκη για πιο ευέλικτη και πιο στοχοθετημένη παροχή χρηματοδοτικής στήριξης.

Παράλληλα, η ΕΕ θα συνεχίσει να υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις προόδου σύμφωνα με τα σχέδια δράσης. Στις εκθέσεις θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη δημοκρατία και με την πάροδο του χρόνου θα δημιουργηθεί ισχυρότερος δεσμός μεταξύ των αποτελεσμάτων που περιλαμβάνονται στις εν λόγω εκθέσεις, της ενίσχυσης και των επιπέδων της χρηματοδοτικής στήριξης.

4.2. Χρηματοδότηση

Θα:

- επικεντρώσουμε και θα στοχοθετήσουμε εκ νέου τα προβλεπόμενα και προγραμματισμένα κονδύλια της ΕΠΓ καθώς και άλλα συναφή εργαλεία εξωτερικής πολιτικής στο πλαίσιο αυτής της νέας προσέγγισης
- παράσχουμε πρόσθετους πόρους άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ μέχρι το 2013 για να αντιμετωπίσουμε τις επείγουσες ανάγκες των γειτονικών μας χωρών
- κινητοποιήσουμε τη δημοσιονομική ενίσχυση από διάφορες πηγές
- προβούμε άμεσα στην υποβολή σχετικών δημοσιονομικών προτάσεων στη δημοσιονομική αρχή (μεταφορές για το 2011, διορθωτική επιστολή για το 2012, επαναπρογραμματισμός για το 2013).

Η υλοποίηση της νέας προσέγγισης για την πολιτική γειτονίας, η οποία βασίζεται στην αμοιβαία υπευθυνότητα και την κοινή δέσμευση στις παγκόσμιες αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου απαιτεί **πρόσθετους πόρους ύψους 124 εκατ. ευρώ μέχρι το 2013.** Οι εν λόγω πόροι είναι συμπληρωματικοί ως προς τα 5700 εκατ. ευρώ που προβλέπονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης για την περίοδο 2011-2013. Θα παρασχεθεί χρηματοδοτική στήριξη για την περαιτέρω ενδυνάμωση της εταιρικής σχέσης με τους πολίτες της περιοχής, την ενίσχυση της διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, την κάλυψη των πρόσθετων αναγκών που προέρχονται από το δημοκρατικό μετασχηματισμό των χωρών-εταίρων, την προώθηση της επίτευξης των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας και τη χρηματοδότηση των νέων πρωτοβουλιών που προκύπτουν από την παρούσα αναθεώρηση, ιδιαίτερα στους τομείς της εταιρικής σχέσης με την κοινωνία, της αγροτικής και περιφερειακής ανάπτυξης *(βλ. ενότητες 3.1 και 3.2. ανωτέρω)*. Η εν λόγω στήριξη περιλαμβάνει ποσό ύψους 250 εκατ. ευρώ από επανεισροές παλαιότερων δανείων και παροχών επιχειρηματικού κεφαλαίου, το οποίο θα διατεθεί στη διευκόλυνση για ευρω-μεσογειακές επενδύσεις και εταιρικές σχέσεις (FEMIP) για την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης μέσω της χρηματοδότησης νέων δραστηριοτήτων και για την υποστήριξη των μακροπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών των ΜΜΕ. Για αυτό τον σκοπό, το Συμβούλιο πρέπει να εγκρίνει την πρόταση της Επιτροπής για τροποποίηση του άρθρου 23 του κανονισμού για τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας και εταιρικής σχέσης (ENPI).

Οι ανωτέρω πρόσθετοι πόροι θα παρασχεθούν μέσω νέων χορηγήσεων από τον Τομέα 4 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2007-2013, και μέσω της χρήσης του μη χορηγηθέντος

περιθωρίου υπό το ανώτατο όριο δαπανών το 2012 και - στον βαθμό που είναι αναγκαίο – από το μέσο ευελιξίας. Σύντομα, η Επιτροπή θα υποβάλει διορθωτική επιστολή του σχεδίου προϋπολογισμού για το 2012.

Επί του παρόντος, η Επιτροπή εξετάζει λύσεις για να ενσωματώσει αποτελεσματικότερα τη γενικότερη κατάσταση των χωρών όσον αφορά τη δημοκρατία, την υπευθυνότητα, το κράτος δικαίου και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση στις αποφάσεις της σχετικά με τη δημοσιονομική στήριξη, και θα περιγράψει την προσέγγισή της στην προσεχή ανακοίνωση σχετικά με τη δημοσιονομική στήριξη. Με αυτόν τον τρόπο θα επιτευχθεί λογικά η αναγκαία ευελιξία για την προσαρμογή των επιπέδων και του είδους της στήριξης στο ιστορικό μεταρρυθμίσεων κάθε εταίρου.

4.3. Συμμετοχή της ΕΤΕπ και της ΕΤΑΑ

Θα:

- εξασφαλίσουμε επιπλέον δυνατότητες δανεισμού από την ΕΤΕπ και την ΕΤΑΑ, συμπεριλαμβανομένης και της επέκτασης της εντολής της τελευταίας για να καλύψει και επιλεγμένους εταίρους του Νότου

Για την υποστήριξη ευρέων έργων υποδομής που μπορούν να βοηθήσουν τη σύνδεση της ΕΕ με τις γειτονικές της χώρες, την ενίσχυση της ανάπτυξης και την αντιμετώπιση βασικών προκλήσεων που αφορούν την ενέργεια, το περιβάλλον και τις μεταφορές, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και άλλες τράπεζες περιφερειακής ανάπτυξης όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης έχουν επαρκείς χρηματικούς πόρους. Η Επιτροπή στηρίζει την αύξηση της εξωτερικής εντολής της ΕΤΕπ για τις γειτονικές χώρες στα ανατολικά και στα νότια της Ευρώπης, καθώς και την επέκταση της εντολής της ΕΤΑΑ για να καλύψει επιλεγμένες χώρες της νότιας Μεσογείου. Η ΕΤΕπ και η ΕΤΑΑ μπορούν να επιτύχουν από κοινού τους στόχους πολιτικής της ΕΕ μεγιστοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματά τους. Οι δραστηριότητες της ΕΤΑΑ στις χώρες της νότιας Μεσογείου πρέπει να υποστηρίζουν τους στόχους πολιτικής της ΕΕ και δεν πρέπει να οδηγούν σε μεταφορά πόρων από δραστηριότητες που εκτελούνται στην Ανατολική Γειτονία της ΕΕ.

Η υιοθέτηση της αναθεωρημένης εξωτερικής εντολής της ΕΤΕπ θα είχε ως αποτέλεσμα αυξημένο δανεισμό από την ΕΤΕπ με την εγγύηση της ΕΕ για όλη τη γειτονία της ΕΕ. Συγκεκριμένα, αν το Συμβούλιο εγκρίνει το πρόσθετο δανειοδοτικό πλαίσιο 1 δισεκατομμυρίου ευρώ που προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η ΕΤΕπ μπορεί να παράσχει σχεδόν 6 δισεκατ. ευρώ στις μεσογειακές χώρες την περίοδο 2011-2013. Τα αναγκαία κονδύλια ύψους 90 εκατομμυρίων θα κινητοποιηθούν για την παροχή των δημοσιονομικών εγγυήσεων που είναι απαραίτητες για να αντισταθμίσουν την αύξηση των δανείων που χορηγεί η ΕΤΕπ στην περιοχή της Μεσογείου.

4.4. Σχεδιασμός για το 2013 και εξής

Θα:

- προωθήσουμε πιο ευέλικτη και απλούστερη διοχέτευση της ενίσχυσης βάσει του μηχανισμού που θα διαδεχθεί τον τρέχοντα ΕΝΡΙ μετά το 2013·
- αυξήσουμε τις προσπάθειες συντονισμού μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών της και

άλλων σημαντικών ΔΧΙ και διμερών δωρητών.

Στα συμπεράσματά του για την ΕΠΓ τον Ιούλιο του 2010, το Συμβούλιο αναγνώρισε «την ανάγκη το άνοιγμα της αγοράς, η οικονομική ολοκλήρωση και η κανονιστική σύγκλιση, καθώς και η διαδικασία ενδυνάμωσης των διμερών σχέσεων να συνοδευτεί σε ολόκληρη τη γειτονία, από την κατάλληλη στήριξη, τεχνική υποστήριξη και ενίσχυση της ικανότητας» και επισήμανε ότι «θα επανέλθει στο ζήτημα της χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο των συζητήσεων σχετικά με το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο». Η Επιτροπή θα αποτυπώσει το όραμα της ανανεωμένης ΕΠΓ και τους μεσοπρόθεσμους στόχους στις προτάσεις της για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ μετά το 2013[18]. Η βασική πηγή χρηματοδότησης, ο νέος Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΝΙ), θα προσφέρει το μεγαλύτερο όγκο χρηματοδοτικής στήριξης στις χώρες-εταίρους, κυρίως μέσω προγραμμάτων διμερούς, περιφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας. Το επίπεδο χρηματοδότησής του θα πρέπει να αντανακλά τις φιλοδοξίες της ανανεωμένης ΕΓΠ. Θα πρέπει να είναι ολοένα και περισσότερο προσανατολισμένο στις πολιτικές και να προβλέπει αυξημένη διαφοροποίηση, περισσότερη ευελιξία, αυστηρότερες προϋποθέσεις και κίνητρα για τις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις και να αντικατοπτρίζει τις φιλοδοξίες κάθε εταιρικής σχέσης (π.χ. διαπραγματεύσεις DCFTA). Η ενίσχυση της ΕΕ θα μπορούσε επίσης να υλοποιείται ολοένα και περισσότερο με την ανάθεσή της στις χώρες-εταίρους, εφόσον τηρούνται οι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ και προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ.

Για να μεγιστοποιήσει την εξωτερική στήριξη του μεταρρυθμιστικού προγράμματος που συμφωνήθηκε στο πλαίσιο της ΕΠΓ, η ΕΕ θα ενισχύσει τις προσπάθειες συντονισμού με τα κράτη μέλη της ΕΕ, με άλλους διμερείς δωρητές, την ΕΤΕπ, την ΕΤΑΑ και τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ο εν λόγω συντονισμός μπορεί να λάβει τη μορφή κοινού προγραμματισμού, κοινών πρωτοβουλιών συνεργασίας και κοινής χρηματοδότησης προγραμμάτων και έργων. Για τη βελτίωση του συντονισμού της στήριξης της ΕΕ, η ΕΥΕΔ και οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα εξετάσουν τη δυνατότητα έναρξης πιλοτικών ασκήσεων κοινού προγραμματισμού με ενδιαφερόμενα κράτη μέλη στις χώρες της νότιας γειτονίας που βρίσκονται σε διαδικασία μετάβασης στη δημοκρατία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι γειτονικές μας χώρες προσφέρουν εξαιρετικές ευκαιρίες για αμοιβαία επωφελή ολοκλήρωση και συνεργασία, για παράδειγμα μεγάλους και μορφωμένους ενεργούς πληθυσμούς, σημαντικές αγορές με δυνατότητες ανάπτυξης και επωφελείς για όλους λύσεις στον τομέα της ενεργειακής ασφάλειας. Η συνεργασία με τις γειτονικές μας χώρες είναι ο μοναδικός τρόπος αντιμετώπισης των προκλήσεων και απειλών που υπερβαίνουν τα σύνορα ενός μόνο κράτους – όπως είναι η τρομοκρατία, η παράνομη μετανάστευση, η ρύπανση των κοινών θαλασσών και ποταμών μας. Μας δίνει τη δυνατότητα να καταπολεμήσουμε τις πηγές αστάθειας και συγκρούσεων στην περιοχή.

Αρκετές γειτονικές μας χώρες στο νότο και στην ανατολή έχουν ξεκινήσει φιλόδοξη προσπάθεια μετάβασης την τελευταία δεκαετία. Έχουν ανάγκη από υποστήριξη για να εδραιώσουν αυτές τις διαδικασίες. Άλλοι ξεκίνησαν την εν λόγω διαδικασία πολύ πρόσφατα. Και αυτοί χρειάζονται επειγόντως τη βοήθειά μας και μπορούν να επωφεληθούν από τα

[18] Οι προτάσεις της Επιτροπής θα παρουσιαστούν αργότερα εντός του έτους.

διδάγματα που αποκόμισαν άλλοι εταίροι. Το συμφέρον της ΕΕ υπαγορεύει την υποστήριξη των ανωτέρω διαδικασιών μετασχηματισμού, μέσω της συνεργασίας με τις γειτονικές της χώρες για την ενσωμάτωση στον πολιτικό και οικονομικό τους ιστό των βασικών αξιών και αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, της οικονομίας της αγοράς και της διατηρήσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς

Η νέα προσέγγιση στην ΕΠΓ που ορίζεται στην παρούσα ανακοίνωση είναι ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος καλούν το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να υποστηρίξουν τόσο τη γενική ιδέα όσο και τις συγκεκριμένες προτάσεις που περιλαμβάνει. Τώρα σκοπεύουμε να συνεχίσουμε τις διαβουλεύσεις μας με τις γειτονικές χώρες σχετικά με τον καλύτερο τρόπο για να διοχετεύσουμε αυτή τη νέα προσέγγιση σε κάθε μεμονωμένη εταιρική σχέση.

Οι προκλήσεις είναι πολλές, και η πλήρης αντιμετώπισή τους ενδέχεται να είναι χρονοβόρα. Ο κοινός μας στόχος είναι μια δημοκρατική, ευημερούσα και σταθερή περιοχή όπου περισσότεροι από 800 εκατομμύρια άνθρωποι θα μπορούν να ζουν, να εργάζονται και να σχεδιάζουν το μέλλον της χώρας τους, γνωρίζοντας ότι η ελευθερία τους, η αξιοπρέπεια και τα δικαιώματά τους είναι εξασφαλισμένα.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1 Ονομασία της πρότασης/πρωτοβουλίας

Κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας: «Μια νέα απάντηση σε μια γειτονιά που αλλάζει»

1.2. Σχετικός(οί) τομέας(είς) πολιτικής που αφορά(ούν) τη δομή ΔΒΔ/ΠΒΔ[19]

Εξωτερικές σχέσεις

1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο/προπαρασκευαστική δράση**[20]

Χ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **την παράταση υφιστάμενης δράσης**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **δράση προσανατολισμένη προς νέα δράση**

1.4. Στόχοι

1.4.1. Ο(Οι) πολυετής(είς) στρατηγικός(οί) στόχος(οι) της Επιτροπής που αφορά η πρόταση/πρωτοβουλία

Η Ευρώπη στον κόσμο: ενίσχυση της παρουσίας μας στην παγκόσμια σκηνή

1.4.2. Ειδικός(οί) στόχος(οι) και δραστηριότητα(ες) ΔΒΔ/ΠΒΔ

Σχετική(ές) δραστηριότητα (ες) ΔΒΔ/ΠΒΔ

19.08 Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και σχέσεις με τη Ρωσία

Ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ΔΒΔ

1. Προώθηση των προϋποθέσεων για στενή συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των γειτονικών της χωρών και για περιφερειακή και πολυμερή ολοκλήρωση.

2. Υποστήριξη των οικονομικών και τομεακών μεταρρυθμίσεων των γειτονικών χωρών της ΕΕ και προώθηση της περαιτέρω ολοκλήρωσης με την ΕΕ και μεταξύ των γειτονικών χωρών.

---

19 ΔΒΔ: Διαχείριση βάσει δραστηριοτήτων – ΠΒΔ: Προϋπολογισμός βάσει δραστηριοτήτων.

20 Όπως αναφέρεται στο άρθρο 49 παράγραφος 6 στοιχεία α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Προώθηση της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου και συμβολή στην επίλυση συγκρούσεων στη γειτονία της ΕΕ.

1.4.3. Αναμενόμενο(α) αποτέλεσμα(τα) και επιπτώσεις

Να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα που αναμένεται να έχει η πρόταση/πρωτοβουλία όσον αφορά τους στοχοθετημένους(ες) δικαιούχους/ομάδες.

Η στρατηγική αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) που ξεκίνησε πέρυσι προσδιόρισε τους τομείς όπου μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά η πολιτική. Οι επαναστάσεις και εξεγέρσεις στη Νότια Μεσόγειο και οι μεγάλες φιλοδοξίες που εξέφρασαν οι λαοί αυτών των χωρών για πολιτική και οικονομική αλλαγή καθιστούν τη στήριξη της ΕΕ ακόμα σημαντικότερη από ότι στο παρελθόν και αποκαλύπτουν τομείς στους οποίους μπορούν και οφείλουν να βελτιώσουν τη συνεισφορά τους τόσο η ΕΕ όσο και οι χώρες-εταίροι. Παράλληλα, η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στην βιώσιμη στήριξη των διαδικασιών εκδημοκρατισμού και μεταρρύθμισης σε όλες τις γειτονικές της χώρες, στα ανατολικά και στα νότια.

Η ανακοίνωση για «Μια νέα απάντηση σε μια γειτονιά που αλλάζει» αναφέρει τις προτάσεις που προκύπτουν από τη στρατηγική αναθεώρηση της ΕΠΓ και, σε αυτό το πλαίσιο, διευκρινίζει τις προσεγγίσεις προς την Ανατολική Ευρώπη και τον Νότιο Καύκασο μέσω της συνεχιζόμενης υλοποίησης της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, καθώς και προς την νότια Μεσόγειο, στο πλαίσιο της νέας «εταιρικής σχέσης για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία». Συγκεκριμένα, προσφέροντας μια «Εταιρική σχέση για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία», η ΕΕ επιδιώκει την υποστήριξη του δημοκρατικού μετασχηματισμού που ξεκίνησε στην Αίγυπτο και στην Τυνησία, και που ενδέχεται να επεκταθεί και σε άλλες χώρες της Νότιας Μεσογείου.

Οι νέες δραστηριότητες που προκύπτουν από την αναθεώρηση εμπίπτουν σε τρεις βασικές συνιστώσες:

Συνιστώσα 1. Δημοκρατικός μετασχηματισμός και οικοδόμηση θεσμών *(αφορά τον ειδικό στόχο ΔΒΔ 3 ανωτέρω)*

Υποστήριξη του δημοκρατικού μετασχηματισμού και της οικοδόμησης θεσμών μέσω ***εκτεταμένου προγράμματος για τη θεσμική ανάπτυξη για τον δημοκρατικό μετασχηματισμό*** *και άλλες συναφείς δράσεις που αφορούν θεσμούς που είναι απαραίτητοι στις δημοκρατικές κοινωνίες και που βοηθούν στην δημοκρατική μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας.*

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μεγαλύτερος σεβασμός για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες·

Καλύτερη δημοκρατική διακυβέρνηση·

Πιο ανεξάρτητος και αποτελεσματικός δικαστικός τομέας·

Χαμηλότερα επίπεδα διαφθοράς·

Καλύτερη δημοκρατική εποπτεία του τομέα της ασφάλειας·

Αυξημένη κινητικότητα που συνδέεται με καλύτερη διαχείριση των συνόρων και της μετανάστευσης·

Μεγαλύτερη ευθυγράμμιση της νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο·

Συνιστώσα 2. Οικοδόμηση ισχυρότερης εταιρικής σχέσης με τους πολίτες *(αφορά τον ειδικό στόχο ΔΒΔ 1 ανωτέρω)*

Οικοδόμηση ισχυρότερης εταιρικής σχέσης με τους πολίτες μέσω της διεύρυνσης των επαφών μεταξύ φοιτητών, ερευνητών και νέων.

Αυξημένη κινητικότητα φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων μεταξύ πανεπιστημίων (Erasmus Mundus) και δομημένης συνεργασίας για τον εκσυγχρονισμό των πανεπιστημίων (Tempus).

Συνεργασία μεταξύ σχολείων μέσω του ανοίγματος του ευρωπαϊκού προγράμματος eTwinning·

Περισσότερες επαφές μεταξύ των νέων·

Περισσότερη ενημέρωση των πολιτών της ΕΠΓ (ακόμα και σε αποσχισθείσες περιοχές) σχετικά με τα επιτεύγματα, τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της ΕΠΓ.

Συνιστώσα 3. Διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς μεγέθυνση και οικονομική ανάπτυξη *(αφορά τον ειδικό στόχο ΔΒΔ 2 ανωτέρω)*

*Προώθηση της διατηρήσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της στήριξης των ΜΜΕ και της αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών αποκλίσεων εντός μιας χώρας-εταίρου μέσω **«πιλοτικών προγραμμάτων»** βασισμένων στην πολιτική συνοχής και την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ*

Μείωση των εσωτερικών οικονομικών ανισοτήτων·

Αύξηση της απασχόλησης·

Ανάπτυξη των ΜΜΕ·

Ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης·

Βελτίωση των μέσων διαβίωσης των αγροτικών κοινοτήτων·

Αύξηση της επισιτιστικής ασφάλειας.

Αύξηση της ένταξης στην εσωτερική αγορά της ΕΕ μέσω συμμετοχής στα προγράμματα της ΕΕ.

1.4.4. Δείκτες αποτελεσμάτων και επιπτώσεων

Να προσδιοριστούν οι δείκτες για την παρακολούθηση της υλοποίησης της πρότασης/πρωτοβουλίας.

Συμμόρφωση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δημοκρατικά πρότυπα όπως αναφέρονται από τις ΜΚΟ, τον ΟΗΕ και τους περιφερειακούς φορείς Δημοκρατικές και αξιόπιστες εκλογές υπό επαρκή παρακολούθηση· Επίπεδα διαφθοράς· Αριθμός σχολείων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα eTwinning· Αριθμός πανεπιστημιακών φοιτητών και ερευνητών που συμμετέχουν στο Erasmus Mundus· Αριθμός δομημένων έργων συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων· Επίπεδο πλούτου των αγροτικών κοινοτήτων· Αριθμός επιτυχών αιτήσεων των εταίρων της ΕΠΓ για προγράμματα της ΕΕ· Πιο βιώσιμη παροχή προσιτών οικονομικά τροφίμων στις χώρες της ΕΠΓ· Μειωμένο επίπεδο οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων· Μειωμένο επίπεδο ανεργίας.

1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.5.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών

Προοπτική της πολιτικής και μεσοπρόθεσμοι στόχοι Η μακροπρόθεσμη **προοπτική** στην οποία βασίζεται η ΕΠΓ είναι μια γειτονιά στην οποία κάθε χώρα-εταίρος αναπτύσσει τους δεσμούς της με την ΕΕ στον βαθμό που το επιτρέπουν οι φιλοδοξίες, οι ανάγκες και οι ικανότητές της. Από πολιτικής άποψης, η προοπτική αυτή περιλαμβάνει την προσφορά στενότερης συνεργασίας με την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων περισσότερων κοινών πρωτοβουλιών σε διεθνή φόρουμ σχετικά με παγκόσμια ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος. Από οικονομικής άποψης, η ΕΕ είναι επίσης ανοιχτή στην πιθανότητα στενότερης οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία θα οδηγήσει στη σταδιακή οικονομική ένταξη στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Υποστηρίζει επίσης την επιτάχυνση της διατηρήσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς για τις γειτονικές μας χώρες, η οποία θα τους βοηθήσει να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί, να δημιουργήσουν αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας και να επιτύχουν τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας. Η ΕΕ οφείλει να κινητοποιήσει το πλήρες εύρος των πολιτικών της ανάλογα με τις αμοιβαίες ανάγκες και τα συμφέροντα και ανάλογα με τις δεσμεύσεις κάθε χώρας για μεταρρύθμιση και εκδημοκρατισμό. **Στόχος** είναι η αύξηση της αμοιβαίας δέσμευσης για την πολιτική και οικονομική ευημερία των πολιτών μας –τόσο της Ευρώπης όσο και των γειτονικών χωρών- ως η καλύτερη εγγύηση για την κοινή σταθερότητα και ευημερία. Από ένα τέτοιο όραμα δεν λείπουν οι προκλήσεις.

Για τις χώρες-εταίρους οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες και προσπάθειες πριν μπορέσουν να δρέψουν τους καρπούς της αλλαγής. Από την πλευρά της ΕΕ, είναι σημαντικό να μην τεθεί σε κίνδυνο η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να διασφαλιστεί ότι η κινητικότητα λαμβάνει χώρα σε ασφαλές περιβάλλον.

Κατά τη διάρκεια των προσεχών τεσσάρων με πέντε ετών οι χώρες εταίροι που λαμβάνουν αποφασιστικά μέτρα για την πολιτική και οικονομική μεταρρύθμισή τους μπορούν να αναμένουν τη σύναψη **συμφωνίας σύνδεσης στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης** (Ανατολή) ή να προσχωρήσουν σε **εταιρική σχέση για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία** (Νότος). Η εξέλιξη αυτή θα συνοδευτεί από ενίσχυση της κινητικότητας και των επαφών μεταξύ των λαών (για παράδειγμα μέσω της πιθανής σύναψης εταιρικών σχέσεων κινητικότητας), οικονομική ολοκλήρωση μέσω της βιομηχανικής συνεργασίας, ανάπτυξη των ΜΜΕ, άμεσες επενδύσεις από το εξωτερικό και αυξημένες εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ (π.χ. μέσω της δημιουργίας σε βάθος και σφαιρικών ζωνών ελεύθερων συναλλαγών και τη σύναψη άλλων συμφωνιών, π.χ. στην γεωργία, τις υπηρεσίες και την εγκατάσταση ή συμφωνιών σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων για τομείς προτεραιότητας), μεγαλύτερη τομεακή ολοκλήρωση (π.χ. μέσω της ένταξης σε πανευρωπαϊκή αγορά ενέργειας και της συμμετοχής σε προγράμματα και οργανισμούς της ΕΕ ανάλογα με τις δυνατότητες συμμετοχής που παρέχονται σε κάθε πρόγραμμα και με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν τη συμμετοχή σε οργανισμούς της ΕΕ).

Συγκεκριμένα, προσφέροντας «εταιρική σχέση για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία[21], η ΕΕ επιδιώκει την υποστήριξη του δημοκρατικού μετασχηματισμού που ξεκίνησε στην Αίγυπτο και στην Τυνησία, και που ενδέχεται να επεκταθεί και σε άλλες χώρες. Προκειμένου να προωθήσουν αποφασιστικά τη διαδικασία δημοκρατικού μετασχηματισμού, οι εν λόγω χώρες χρειάζονται υποστήριξη για τη μεταρρύθμιση των θεσμών τους και την επανεκκίνηση της οικονομικής ανάπτυξης. Επιπλέον, ο πληθυσμός τους πρέπει να μάθει ότι η ΕΕ είναι έτοιμη να προσφέρει τη βοήθειά της σε αυτή την απαιτητική και δύσκολη περίοδο μετασχηματισμού.

Συμπληρωματική χρηματοδότηση

Η υλοποίηση της νέας προσέγγισης για την πολιτική γειτονίας, η οποία βασίζεται στην αμοιβαία υπευθυνότητα και την κοινή δέσμευση στις παγκόσμιες αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου απαιτεί **συμπληρωματικούς πόρους ύψους 1242 εκατ. ευρώ μέχρι το 2013.** Για τον σκοπό αυτό απαιτείται:

α) Το νομικό πλαίσιο του ΕΝΡΙ είναι κατάλληλο για να στηρίξει το μεγαλύτερο μέρος των νέων μέτρων συνεργασίας που προσδιορίστηκαν στην αναθεώρηση. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή προτείνει τη συμπλήρωση του πλαισίου του ΕΝΡΙ (750,5 εκατ. ευρώ) μέσω διάφορων πηγών, και συγκεκριμένα: 355 εκατ. ευρώ από την επαναδιάθεση κονδυλίων από τη χρηματοδότηση άλλων εργαλείων και –για το 2012- από το περιθώριο του Τομέα 4 του σχεδίου προϋπολογισμού του 2012 (241,5 εκατ. ευρώ), καθώς και 154 εκατομμύρια από το μέσο ευελιξίας. Η προτεινόμενη αύξηση μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς την επίσημη αναθεώρηση του κανονισμού ΕΝΡΙ σύμφωνα με το σημείο 37 της διοργανικής συμφωνίας σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές, καθώς αποτελεί απάντηση σε *«νέες, αντικειμενικές*

[21] COM(2011)200 της 08.03.11.

και διαρκείς περιστάσεις...οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο ρητής και σαφούς αιτιολόγησης, στην οποία θα λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει κατά την εφαρμογή του προγράμματος». Εφόσον το τρέχον περιθώριο του σχεδίου προϋπολογισμού για το 2012 δημιουργήθηκε με τη μείωση ορισμένων γραμμών του προϋπολογισμού σε σχέση με τον προηγούμενο δημοσιονομικό προγραμματισμό, η προτεινόμενη αλλαγή μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως «επαναδιάθεση». Περαιτέρω λεπτομέρειες θα υποβληθούν μέσω διορθωτικής επιστολής·

β) η χρήση της χρηματοδότησης από άλλα εργαλεία όπως είναι το Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΜΔΑΑ) (13,4 εκατ. ευρώ για τα έτη 2011-2012), το θεματικό πρόγραμμα για μη κρατικούς φορείς στο πλαίσιο του μηχανισμού αναπτυξιακής συνεργασίας (3,8 εκατ. ευρώ το 2011)·

γ) η χρήση του μηχανισμού σταθερότητας (40 εκατ. ευρώ)[22]

δ) η αποταμίευση 90 εκατ. ευρώ για την παροχή των αναγκαίων εγγυήσεων για την παροχή επιπλέον δανείου ενός δισεκατομμυρίου από την ΕΤΕπ για το νότο[23]·

ε) χρήση του μέσου της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (100 εκατ. ευρώ)[24]·

στ) η παροχή της δυνατότητας στο ΕΤΕ να επαναχρησιμοποιήσει επανεισροές από παλαιότερες δραστηριότητες επένδυσης κεφαλαίου στις ΜΜΕ (244 εκατ. ευρώ).

Για την ανωτέρω αλλαγή απαιτείται η έγκριση της τροποποίησης του άρθρου 23 του κανονισμού ΕΝΡΙ από το Συμβούλιο.

Παράλληλα, η έμφαση των υφιστάμενων εθνικών ενδεικτικών προγραμμάτων μετατίθεται στους βασικούς στόχους της νέας εταιρικής σχέσης και το ποσό των 150 εκατ. ευρώ επαναδιατίθεται από τη χρηματοδότηση του ΕΝΡΙ για την υποστήριξη του νέου μηχανισμού για την κοινωνία των πολιτών της ΕΠΓ και άλλων δράσεων για την προώθηση ισχυρότερης εταιρικής σχέσης με τις κοινωνίες.

Διαφοροποίηση

Παρότι όλες οι χώρες-εταίροι θα επωφεληθούν από δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση της «εταιρικής σχέσης με τις κοινωνίες» (συνιστώσα 2), η χρηματοδότηση για τις άλλες δύο συνιστώσες θα διατίθεται στις χώρες-εταίρους στο πλαίσιο μιας προσέγγισης "αναλογικών κερδών» που βασίζεται στην αμοιβαία υπευθυνότητα.

---

22 Το ακριβές ποσό που θα χρησιμοποιηθεί από τον μηχανισμό σταθερότητας θα εξαρτηθεί από τον προσδιορισμό κατάλληλων έργων. Σε περίπτωση που τα εν λόγω έργα ανέρχονται σε λιγότερα από 40 εκατομμύρια, το υπόλοιπο θα μεταφερθεί στο ΕΝΡΙ.

23 Αν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο συμφωνήσουν στην αύξηση και του ανώτατου ορίου της Ανατολικής Γειτονίας στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης αναθεώρησης της εξωτερικής εντολής της ΕΤΕ, θα αποταμιευθεί το αναγκαίο ποσό για την παροχή του Ταμείου Εγγύησης. Πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό για το Ταμείο Εγγύησης (κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου αριθ. 480/2009), οι αναγκαίες καταβολές θα λάβουν χώρα εντός αρκετών ετών με αφετηρία το 2013.

24 Το ακριβές ποσό που θα χρησιμοποιηθεί από το μέσο θα εξαρτηθεί από τις χρηματοδοτικές ανάγκες των χωρών που είναι επιλέξιμες για ΜΧΣ, οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο προγραμμάτων οικονομικής σταθεροποίησης και μεταρρύθμισης που υλοποιούνται με την υποστήριξη του ΔΝΤ. Αν το ποσό των προγραμμάτων ΜΧΣ είναι χαμηλότερο από 100 εκατομμύρια, το υπόλοιπο μπορεί να μεταφερθεί στον ΕΝΡΙ.

Η αύξηση της στήριξης της ΕΕ θα εξαρτηθεί από την πρόοδο που συντελείται για την οικοδόμηση και εδραίωση της δημοκρατίας και του σεβασμού του κράτους δικαίου. Όσο περισσότερες και ταχύτερες είναι οι εσωτερικές μεταρρυθμίσεις μιας χώρας, τόσο περισσότερη θα είναι και η στήριξη που θα λάβει από την ΕΕ. Αυτή η ενισχυμένη στήριξη θα λαμβάνει διάφορες μορφές, μεταξύ άλλων αυξημένη χρηματοδότηση για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, εκτεταμένα προγράμματα για τη θεσμική ανάπτυξη (CIB), μεγαλύτερη πρόσβαση στην αγορά, αυξημένη χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ για την υποστήριξη επενδύσεων και διευκόλυνση της κινητικότητας. Αυτές οι προτιμησιακές δεσμεύσεις θα προσαρμοστούν στις ανάγκες της κάθε χώρας και στο περιφερειακό πλαίσιο. Θα αναγνωρίζουν ότι οι σημαντικές μεταρρυθμίσεις συνοδεύονται από σημαντικό προκαταβολικό κόστος. Στις χώρες όπου δεν έχουν συντελεστεί μεταρρυθμίσεις, η ΕΕ θα επανεξετάσει ή ακόμα και θα μειώσει τη χρηματοδότηση.

1.5.2. Προστιθέμενη αξία της συμμετοχής της ΕΕ

Η πρόταση πρέπει να εξεταστεί στο γενικότερο πλαίσιο μιας ανανεωμένης Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας που προσφέρει στις χώρες-εταίρους στενότερη πολιτική συνεργασία και μεγαλύτερη οικονομική ολοκλήρωση σύμφωνα με το άρθρο 8 της συνθήκης της Λισαβόνας. Εδράζεται στην μεταλαμπάδευση στους εταίρους μας των εμπειριών της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της σταδιακής ένταξής τους στις πολιτικές της ΕΕ. Επειδή η προσφορά της ΕΕ βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ένταξη στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, η ΕΕ είναι σε πιο κατάλληλη θέση για να προσφέρει τη σχετική στήριξη από ότι τα κράτη μέλη μεμονωμένα.

1.5.3. Κυριότερα διδάγματα που αποκομίστηκαν από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Εκπονήθηκαν πέντε αξιολογήσεις χωρών και δύο περιφερειακές αξιολογήσεις (MEDA II και TACIS) σχετικά με την προηγούμενη στήριξη στις γειτονικές χώρες. Οι βασικοί τομείς που καλύφθηκαν είναι οι εξής: οικονομική ανάπτυξη (συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου), κοινωνικός τομέας (συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της εκπαίδευσης), ιδιωτικός τομέας, γεωργία (συμπεριλαμβανομένης της επισιτιστικής ασφάλειας) και ενέργεια (συμπεριλαμβανομένης της πυρηνικής).

Οι αξιολογήσεις έδειξαν ότι η συμπερίληψη υπό το ίδιο πλαίσιο (το ΕΝΡΙ) της διμερούς και περιφερειακής συνεργασίας με χώρες που προηγουμένως αντιμετωπίζονταν μέσω δύο ξεχωριστών κανονισμών (TACIS και MEDA) είχε θετικό αποτέλεσμα και στις δύο μορφές συνεργασίας, ιδιαίτερα όσον αφορά τους μηχανισμούς διοχέτευσης βοήθειας για την υποστήριξη μεταρρυθμίσεων. Αξιοποιώντας τα θετικά αποτελέσματα της εμπειρίας που αποκομίστηκε με την MEDA[25], η στήριξη των μεταρρυθμίσεων μέσω του προϋπολογισμού αυξήθηκε σημαντικά μετά τη δημιουργία του ΕΝΡΙ και έχει επιφέρει απτά αποτελέσματα, έχει προωθήσει τις μεταρρυθμίσεις και έχει συνεισφέρει στην ενδυνάμωση του πολιτικού διαλόγου με τις χώρες-εταίρους[26]. Εντούτοις, η προσέγγιση πρέπει να υποστεί περαιτέρω επεξεργασία προκειμένου να ενσωματώσει την αυξημένη έμφαση στις θεμελιώδεις αξίες και τη δημοκρατική διακυβέρνηση. Πρέπει επίσης να καταβληθούν προσπάθειες για την μεγαλύτερη

[25] Πρβλ. βασικά συμπεράσματα της «Αξιολόγησης του κανονισμού MEDA II και της εφαρμογής του» (Ιούνιος 2009).

[26] Όπως προκύπτει από τα συμπεράσματα της αξιολόγησης των δραστηριοτήτων δημοσιονομικής στήριξης στην Τυνησία (Νοέμβριος 2010).

σύνδεση της κοινωνίας των πολιτών με τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και για την αύξηση της προβολής τους

Από την άλλη πλευρά, η εισαγωγή ενός νέου «πακέτου εργαλείων» βασισμένου στην εμπειρία της διεύρυνσης (TAIEX, Αδελφοποίηση και πιο πρόσφατα τα εκτεταμένα προγράμματα για τη θεσμική ανάπτυξη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης) αύξησε την ικανότητα του ΕΝΡΙ για στήριξη έργων οικοδόμησης θεσμών και προώθηση της κανονιστικής σύγκλισης με το κεκτημένο της ΕΕ. Η συνιστώσα της διασυνοριακής συνεργασίας παρείχε στο ΕΝΡΙ έναν αποτελεσματικότερο μηχανισμό για την αντιμετώπιση της συνεργασίας μεταξύ γειτονικών περιφερειών.

1.5.4. Συνέπεια και ενδεχόμενη συνέργεια με άλλα συναφή μέσα

Παρά το γεγονός ότι το ΕΝΡΙ είναι το βασικό μέσο μέσω του οποίου διοχετεύεται η χρηματοδοτική συνεργασία της ΕΕ με τους γείτονές της, οι χώρες της ΕΠΓ επωφελούνται και από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία που αφορούν ειδικά πολιτικά ζητήματα (παγκόσμιες προκλήσεις, ανθρώπινα δικαιώματα, πυρηνική ασφάλεια) ή καταστάσεις κρίσης (μακροοικονομική συνδρομή, μηχανισμός σταθερότητας, μηχανισμοί ανθρωπιστικής βοήθειας).

Ορισμένα από τα ανωτέρω εργαλεία κινητοποιήθηκαν πρόσφατα ως απόκριση στις ανάγκες που προέκυψαν στις γειτονικές χώρες της ΕΕ στο νότο και θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των διαδικασιών μετάβασης στην περιοχή της γειτονίας.

Στην **Τυνησία,** υιοθετήθηκε ένα πακέτο 2 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο του μηχανισμού σταθερότητας για την υποστήριξη 1) της πολιτικής μεταρρύθμισης και της εκλογικής διαδικασίας και 2) μιας ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης. Επιπλέον, σχεδιάζεται η παροχή περαιτέρω υποστήριξης στην κοινωνία των πολιτών μέσω του ευρωπαϊκού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΜΔΑΑ) σε τομείς όπως η παρατήρηση των εκλογών από την εθνική κοινωνία των πολιτών, η εκπαίδευση για πολιτικά κόμματα, η υποστήριξη της ελευθερίας έκφρασης και η προώθηση των δημοκρατιών αξιών, και η ικανότητα παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ύψους 2 εκατ. ευρώ. Στο πλαίσιο του θεματικού προγράμματος του μηχανισμού αναπτυξιακής συνεργασίας με τίτλο «Μη κρατικοί φορείς και τοπικές αρχές», έχει προγραμματιστεί η χορήγηση 1,2 εκατ. ευρώ στην Τυνησία. Τέλος, θα χρηματοδοτηθεί μια αποστολή παρατήρησης των εκλογών της ΕΕ μέσω του ΕΜΔΑΑ (μέχρι 4 εκατ. ευρώ).

Στην **Αίγυπτο** θα διατεθούν 2,9 εκατ. ευρώ από το ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΜΔΑΑ), για την υποστήριξη δράσεων για την καταπολέμηση των βασανιστηρίων, τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης και την προώθηση της ελευθερίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης και την ελευθερία πίστεως. 2,6 εκατ. ευρώ θα διατεθούν στο πλαίσιο του θεματικού προγράμματος «Μη κρατικοί φορείς και τοπικές αρχές» (μηχανισμός αναπτυξιακής συνεργασίας) για την προώθηση της ενδυνάμωσης των νέων, των δικαιωμάτων των γυναικών και για την υποστήριξη των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων.

Ο μηχανισμός ανθρωπιστικής βοήθειας (70 εκατ. ευρώ) έχει κινητοποιηθεί για την αντιμετώπιση των συνεπειών της εμφύλιας διαμάχης στη **Λιβύη** και για την παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες και τα εκτοπισμένα άτομα και 5 εκατ. ευρώ από το αποθεματικό επείγουσας

βοήθειας διοχετεύτηκαν μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας για τη χρηματοδότηση του επαναπατρισμού υπηκόων τρίτων χωρών.

1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις της δράσης

Χ Πρόταση/πρωτοβουλία **περιορισμένης διάρκειας**

– x Ισχύουσα πρόταση/πρωτοβουλία από το 2011 μέχρι το 2013

– x Δημοσιονομικές επιπτώσεις από το 2011 ως το 2013

☐ Πρόταση/πρωτοβουλία **απεριόριστης διάρκειας**

– Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το ΕΕΕΕ μέχρι το ΕΕΕΕ,

– και στη συνέχεια λειτουργία με κανονικό ρυθμό.

1.7. Προβλεπόμενος(οι) τρόπος(οι) διαχείρισης[27]

x **Κεντρική άμεση διαχείριση** από την Επιτροπή

x **Κεντρική έμμεση διαχείριση** με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης σε:

– x εκτελεστικούς οργανισμούς

– ☐ οργανισμούς που δημιουργούνται από τις Κοινότητες[28]

– ☐ εθνικούς δημόσιους οργανισμούς / οργανισμούς με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας

– ☐ πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων δυνάμει του τίτλου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 49 του δημοσιονομικού κανονισμού

☐ **Επιμερισμένη διαχείριση** με τα κράτη μέλη

x **Αποκεντρωμένη διαχείριση** με τρίτες χώρες

x **Από κοινού διαχείριση** με διεθνείς οργανισμούς ***(να προσδιοριστεί)***

Παρατηρήσεις

Η προώθηση των στόχων θα γίνει μέσω ενός συνδυασμού μέτρων που θα υλοποιηθούν μέσω διαφορετικών τρόπων διαχείρισης και συγκεκριμένα: Οι δράσεις για την οικοδόμηση θεσμών θα υλοποιηθούν κατά κύριο λόγω μέσω άμεσης διαχείρισης από την Επιτροπή.

[27] Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, καθώς και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

[28] Όπως αναφέρονται στο άρθρο 185 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι ανταλλαγές φοιτητών και νέων και η συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και σχολείων θα υλοποιηθεί κατά κύριο λόγο μέσω του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού.

Τα πιλοτικά προγράμματα με πρότυπο την πολιτική συνοχής και την γεωργική πολιτική θα υλοποιηθούν είτε μέσω κεντρικής άμεσης διαχείρισης είτε μέσω αποκεντρωμένης διαχείρισης.

Η από κοινού διαχείριση με διεθνείς οργανισμούς μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συγκεκριμένες δράσεις (π.χ. για την υποστήριξη της συμμόρφωσης με τις συμβάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης). Η συνεργασία μέσω ανάθεσης μπορεί επίσης να εξεταστεί με στόχο την αποτελεσματικότητα της βοήθειας και την κατανομή εργασίας με τα κράτη μέλη.

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Διατάξεις στον τομέα της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων

Προσδιορίστε τη συχνότητα και τους όρους

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις προόδους που σημειώνονται στα πλαίσια της εξωτερικής της συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα:

εισροές (ιδίως δημοσιονομικές ροές: αναλήψεις υποχρεώσεων, συμβάσεις και πληρωμές)·

δραστηριότητες/εκροές (εκτέλεση σχεδίου και προγραμμάτων, εσωτερική παρακολούθηση που διενεργείται επιτοπίως από τις αντιπροσωπείες της Επιτροπής)·

πρόοδος/αποτελέσματα (εξωτερική παρακολούθηση προσανατολισμένη στα αποτελέσματα - ROM[29]) και *επιπτώσεις*·

Ο προγραμματισμός μακροπρόθεσμης εξωτερικής βοήθειας για χώρες εταίρους και περιφέρειες διενεργείται στο πλαίσιο της προετοιμασίας στρατηγικών εγγράφων (μέγιστη περίοδος 7 έτη) και ενδεικτικών προγραμμάτων (3-4 έτη). Τα εν λόγω έγγραφα προγραμματισμού υπόκεινται σε ενδιάμεση αξιολόγηση που παρέχει τη δυνατότητα για αναπροσαρμογή των προτεραιοτήτων των προγραμμάτων. Τα ενδεικτικά προγράμματα περιλαμβάνουν τους ειδικούς στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα για κάθε τομέα συνεργασίας.

2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Κίνδυνος(οι) που έχει(ουν) επισημανθεί

1) Η έλλειψη πολιτικής και διοικητικής σταθερότητας στις χώρες-εταίρους ενδέχεται να οδηγήσει σε δυσκολίες στον σχεδιασμό προγραμμάτων, καθυστερήσεις στην εκταμίευση των κονδυλίων και απώλεια αποτελεσματικότητας·

[29] Το προσανατολισμένο στα αποτελέσματα σύστημα παρακολούθησης (ROM) επιτρέπει την ταχεία αξιολόγηση της απόδοσης ενός σχεδίου ή προγράμματος, καθώς και τις ευρύτερες επιπτώσεις του και παρέχει στην Επιτροπή ανεξάρτητες συμβουλές σχετικά με τα σχέδιά της. Η εφαρμογή μιας συνεκτικής προσέγγισης διασφαλίζει ότι η Επιτροπή θα διαθέτει συγκρίσιμα στοιχεία για όλες τις περιφέρειες όπου χορηγεί εξωτερική βοήθεια.

2) Η έλλειψη επαρκών διοικητικών πιστώσεων ενδέχεται να οδηγήσει σε έλλειψη ανθρώπινων πόρων για τη διαχείριση της στήριξης·

3) Η ανεπαρκής εφαρμογή των προτύπων ποιότητας ενδέχεται να οδηγήσει σε κακοσχεδιασμένα προγράμματα και έργα·

4) Η μη κυκλοφορία των πληροφοριών ενδέχεται να παρεμποδίσει την επίλυση προβληματικών ζητημάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση της βοήθειας.

2.2.2. Προβλεπόμενη(ες) μέθοδος(οι) ελέγχου

Αύξηση της ετοιμότητας: προσδιορισμός των χωρών που διατρέχουν τους μεγαλύτερους κινδύνους, ανάπτυξη ενός σχεδίου διαχείρισης κινδύνων, παρακολούθηση των εξελίξεων στις εν λόγω χώρες μέσω διαφόρων διαύλων.

Επαρκείς διοικητικές πιστώσεις: λεπτομερής προγραμματισμός των διοικητικών πιστώσεων που προέρχονται από τους τομείς 4 και 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2007-2013. Προσαρμογή της κατανομής του προσωπικού μεταξύ των υπηρεσιών στις έδρες και των αντιπροσωπειών βάσει πρόβλεψης των αναγκών και αξιολόγησης του φόρτου εργασίας σε σύγκριση με ποσοτικά κριτήρια όπου αυτό είναι δυνατόν (π.χ. αριθμός των συμβάσεων που θα ετοιμαστούν).

Εφαρμογή και παρακολούθηση των προτύπων & των απαιτήσεων πριν και μετά την ομάδα στήριξης της ποιότητας· Έγκαιρη κινητοποίηση της αναγκαίας εμπειρογνωμοσύνης από τις αντιπροσωπείες και τις σχετικές υπηρεσίες της ΓΔ DEVCO μέσω εξ αποστάσεως αλλά και επιτόπιας υποστήριξης.

Βελτίωση του συστήματος – Ποιότητα δεδομένων και αναφορά: έγκαιρη πληροφόρηση σχετικά με τις διαπραγματεύσεις υπό εξέλιξη και εξασφάλιση ότι όλα τα προβληματικά ζητήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση της βοήθειας έχουν ήδη προσδιορισθεί κατάλληλα και μεταβιβαστεί σε όσους συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις.

2.3. Μέτρα για την πρόληψη της απάτης και των παρατυπιών

Προσδιορίστε υπάρχοντα ή προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας.

Η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η καταπολέμηση της απάτης και των παρανομιών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του κανονισμού ENPI. Η διοικητική παρακολούθηση των συμβάσεων και των πληρωμών θα αποτελεί αρμοδιότητα των αντιπροσωπειών της ΕΕ στις χώρες δικαιούχους. Κάθε δραστηριότητα που λαμβάνει χρηματοδότηση βάσει του παρόντος κανονισμού θα υπόκειται σε επίβλεψη σε όλα τα στάδια του κύκλου του έργου μέσω των αντιπροσωπειών[30]. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στη φύση των δαπανών (επιλεξιμότητα των δαπανών), στην τήρηση των προϋπολογισμών (πραγματικές δαπάνες) και στην επαλήθευση των αποδεικτικών εγγράφων και της σχετικής τεκμηρίωσης (αποδεικτικά στοιχεία των δαπανών).

[30] Οι αντιπροσωπείες θα παραχωρήσουν στην Επιτροπή (OLAF) άδεια διεξαγωγής επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων σύμφωνα με τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 2185/96 της 11ης Νοεμβρίου 1996.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομέας(είς) του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμή(ές) δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

- Υφιστάμενες γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών των δαπανών του προϋπολογισμού.

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συνεισφορά			
	Αριθμός [Περιγραφή.....]	ΔΠ/ΜΔΠ[31]	από χώρες ΕΖΕΣ[32]	από υποψήφιες χώρες[33]	από τρίτες χώρες	με την έννοια του άρθρου 18(1)(αα) του δημοσιονομικού κανονισμού
19.01.04.02	ENPI - Δαπάνες σε διοικητική διαχείριση	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΔΠ
19.08.01	Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας – Χρηματοδοτική συνεργασία	ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΔΠ

31 ΔΠ= Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ= Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις

32 ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

33 Υποψήφιες χώρες και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, δυνάμει υποψήφιες χώρες από τα Δυτικά Βαλκάνια.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες σε εκατ. ευρώ *(3 δεκαδικά ψηφία)*

Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες						
Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	**Τομέας 4 – Εξωτερικές σχέσεις**					
			2011	2012	213	Σύνολο
Επιχειρησιακές πιστώσεις						
19.08.01 - Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας – Χρηματοδοτική συνεργασία	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	85 000	383 750	261 750	730 500
	Πληρωμές	(2)	0, 000	115 125	104 700	219 825
Πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα που χρηματοδοτούνται από ειδικά προγράμματα (*15)*						
19.01.04.02 - ENPI Διοικητικές πιστώσεις		(3)	0, 000	11 750	8 250	20 000
Σύνολο πιστώσεων για την ΓΔ DEVCO	Αναλήψεις υποχρεώσεων	1+3	85 000	395 500	270 000	750 500
	Πληρωμές	2+3	0, 000	126 875	112 950	239 825
Σύνολο επιχειρησιακών πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(4)	85 000	383 750	261 750	730 500
	Πληρωμές	(5)	0, 000	115 125	104 700	219 825
Πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα που χρηματοδοτούνται από ειδικά προγράμματα			0 000	11 750	8 250	20 000
Σύνολο πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων		85 000	395 500	270 000	750 500
	Πληρωμές		0 000	126 875	112 950	239 825

(15). Τεχνική ή/και διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων ή/και δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.1. Εκτιμώμενη επίπτωση στις επιχειρησιακές πιστώσεις

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων

– X Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων σε εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

Να αναφερθούν οι στόχοι και τα αποτελέσματα			**Έτος – 2011**		**Έτος – 2012**		**Έτος – 2103**		**ΣΥΝΟΛΟ**	
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ									
	Είδος αποτελέσματος	Μέσο κόστος του αποτελέσματος	Αριθμός αποτελεσμάτων	Κόστος	Αριθμός αποτελεσμάτων	Κόστος	Αριθμός αποτελεσμάτων	Κόστος	Συνολικός αριθμός αποτελεσμάτων	Συνολικό κόστος
ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ 1 - ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΘΕΣΜΩΝ										
Εκτεταμένα προγράμματα θεσμικής ανάπτυξης*	Πρόγραμμα	40	3	20	3	63	3	42	3	125
Εταιρικές σχέσεις κινητικότητας*	Πρόγραμμα	8	3	5	3	10	3	10	3	25
Υποσύνολο για τη Συνιστώσα 1				25		73		52		150
ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ 2 – ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ										
Erasmus Mundus-Κινητικότητα φοιτητών	Φοιτητές/έτος	0,035	857	30	1286	45	1000	35	3143	110
TEMPUS – Συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων	Έργα	0,9	6	5	14	12.5	14	12.5	33	30
Νέοι - Έργα	Έργα	0,02	500	10	875	17,5	875	17,5	2250	45
Λοιπά αποτελέσματα		n.a.		5		11,25		9,75		26
Υποσύνολο για τη Συνιστώσα 2				50		86,25		74,75		211
ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ 3 - ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ										
Πιλοτικά προγράμματα	Πρόγραμμα	40	3	0	3	85	3	40	3	125

συνοχής										
Πιλοτικά προγράμματα γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης	Πρόγραμμα	30	6	10	6	110	6	65	6	185
Συμμετοχή σε προγράμματα της ΕΕ**	n.a.	n.a.	5,95		5,95		5,95		5,95	
Υποσύνολο για τη συνιστώσα 3				10		224,5		135		369,5
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ				85		383,75		261,75		730,5

*Που λαμβάνει τη μορφή πολυετούς προγράμματος οικοδόμησης θεσμών που καλύπτει διάστημα τριών ετών. Το μέσο κόστος αφορά 3 έτη.

**Χρηματοδότηση που αποταμιεύεται για τη συνεισφορά στη συμμετοχή χωρών-εταίρων σε προγράμματα της ΕΕ. Η μεμονωμένη συνεισφορά εξαρτάται από το πρόγραμμα και τη χώρα και δεν μπορεί να εκτιμηθεί. Οι περισσότεροι σχετικοί ανθρώπινοι πόροι θα χρειαστούν στις αντιπροσωπείες στις αντίστοιχες χώρες δικαιούχους ακριβώς σε αυτό το στάδιο

Σημείωση: πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η ανάλυση των δραστηριοτήτων και η κατανομή τους στις διάφορες συνιστώσες σε αυτό το στάδιο μπορούν να είναι μόνον ενδεικτικές και τα ανωτέρω αποτελέσματα βασίζονται σε αρχικές εκτιμήσεις και παρουσιάζονται μόνον για ενδεικτικούς σκοπούς.

3.2.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις πιστώσεις διοικητικής φύσεως

3.2.2.1. Περίληψη

– Χ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση διοικητικών πιστώσεων

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση διοικητικών πιστώσεων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Σε εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

	Έτος **N**[34]	Έτος **N+1**	Έτος **N+2**	Έτος **N+3**	… να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται ώστε να εμφαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλέπε σημείο 1.6)	**ΣΥΝΟΛΟ**
ΤΟΜΕΑΣ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου						
Ανθρώπινοι πόροι						
Άλλες διοικητικές δαπάνες						
Υποσύνολο ΤΟΜΕΑ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου						

Εκτός ΤΟΜΕΑ 5[35] **του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου**								
Ανθρώπινοι πόροι								
Λοιπές δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα								
Υποσύνολο εκτός ΤΟΜΕΑ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								

[34] Έτος Ν είναι το έτος έναρξης της εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας.

[35] Τεχνική ή/και διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων ή/και δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

ΣΥΝΟΛΟ								

3.2.2.2. Εκτιμώμενες απαιτήσεις ανθρωπίνων πόρων

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων

– Χ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Η εκτίμηση εκφράζεται σε ακέραια ποσά (ή το πολύ με ένα δεκαδικό ψηφίο)

		Έτος **2011**	Έτος **2012**	Έτος 2013
• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)				
XX 01 01 01 (Έδρα και γραφεία αντιπροσωπείας της Επιτροπής)				
XX 01 01 02 (Αντιπροσωπείες)				
XX 01 05 01 (Έμμεση έρευνα)				
10 01 05 01 (Άμεση έρευνα)				
• Εξωτερικό προσωπικό (σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης ΙΠΑ)[36]				
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE από το «συνολικό κονδύλιο»)				
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA και SNE στις αντιπροσωπείες)				
19 01 04 **02** *[37]*	- στις έδρες[38]	0		
	- σε αντιπροσωπείες		131	92
XX 01 05 02 (CA, INT, SNE - έμμεση έρευνα)				
10 01 05 02 (CA, INT, SNE - άμεση έρευνα)				
Άλλη γραμμή του προϋπολογισμού (να προσδιοριστεί)				
ΣΥΝΟΛΟ			**131**	**92**

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από το προσωπικό της ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης ή/και που έχει ανακατανεμηθεί στο πλαίσιο της ίδιας της ΓΔ και θα συμπληρωθούν, ενδεχομένως, από όλα τα συμπληρωματικά κονδύλια που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια ΓΔ για τη διαχείριση της δράσης στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας χορήγησης και με βάση τους δημοσιονομικούς περιορισμούς.

Περιγραφή των καθηκόντων προς εκτέλεση

---

[36] CA = συμβασιούχος υπάλληλος, INT = προσωρινός υπάλληλος, JED = νέος εμπειρογνώμονας σε αντιπροσωπεία, LA = τοπικός υπάλληλος, SNE = αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας.

[37] Κάτω από το ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού βάσει επιχειρησιακών πιστώσεων (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

[38] Κυρίως για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ).

Επιπλέον προσωπικό είναι απαραίτητο για τη διαχείριση των συμπληρωματικών πόρων και την υλοποίηση των νέων πρωτοβουλιών που αποτελούν μέρος της αναθεώρησης της ΕΠΓ. Ο χαρακτήρας των νέων δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της αναθεώρησης της ΕΠΓ, όπως είναι η εταιρική σχέση για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία (οικοδόμηση θεσμών, επαφές μεταξύ των λαών που θα υλοποιηθούν μέσω σχετικά μικρών προγραμμάτων, υποστήριξη της κοινωνίας των πολιτών, κ.λπ.) απαιτεί πολλούς υπαλλήλους για τη διαχείριση και επίβλεψη των προγραμμάτων. Οι περισσότεροι σχετικοί ανθρώπινοι πόροι θα χρειαστούν στις αντιπροσωπείες στις αντίστοιχες χώρες δικαιούχους και στον Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (για τη διαχείριση της εκπαίδευσης, των νέων και πολιτιστικών προγραμμάτων).

Στον βαθμό που τα συμπληρωματικά επιχειρησιακά κονδύλια προέρχονται από την επαναδιάθεση από χρηματοδότηση άλλων μηχανισμών, η σχετική δαπάνη διοικητικής υποστήριξης θα επεναδιατεθεί αναλόγως. Οι διοικητικές πιστώσεις που πρόκειται να μεταφερθούν από τη χρηματοδότηση άλλων μηχανισμών ανέρχονται σε 6,78 εκατ. ευρώ το 2012 και σε 8,25 εκατ. ευρώ το 2013. Τα ποσά αυτά αντιστοιχούν στην αναδιάταξη περίπου 76 ισοδύναμων πλήρης απασχόλησης (ΙΠΑ) το 2012 και 92 ΙΠΑ το 2013 από τους άλλους μηχανισμούς.

Το κόστος μονάδας για το εξωτερικό προσωπικό των αντιπροσωπειών υπολογίστηκε σε 88.937 ευρώ που είναι ο μέσος όρος του εκτιμώμενου κόστους ενός συμβασιούχου υπαλλήλου (134.120 ευρώ) και του εκτιμώμενου κόστους ενός τοπικού υπαλλήλου (43.754 ευρώ) στο σχέδιο προϋπολογισμού 2012 για τη γραμμή 19.010402.

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	
Εξωτερικό προσωπικό	131 ΙΠΑ/έτος το 2012 και 92 ΙΠΑ/έτος το 2013 για συνολικό κόστος 20 εκατ. ευρώ (11,75 εκατ. ευρώ το 2012 και 8,25 εκατ. ευρώ το 2013)

3.2.3. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία είναι συμβατή με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

– X Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί αναπρογραμματισμό του σχετικού τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Η συμπληρωματική χρηματοδότηση για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παρόν δελτίο θα χρηματοδοτηθούν σε μεγάλο βαθμό μέσω του επαναπρογραμματισμού της χρηματοδότησης των μηχανισμών εξωτερικών σχέσεων που εμπίπτουν στον τομέα 4 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου σε όφελος του ΕΝΡΙ (τόσο οι επιχειρησιακές όσο και οι διοικητικές πιστώσεις).

Για το 2011, το μεγαλύτερο μέρος των επιπλέον 85 εκατ. ευρώ θα εξασφαλιστεί από μεταφορά πόρων από τον μηχανισμό αναπτυξιακής συνεργασίας (51 εκατ. ευρώ) και από τη μείωση της συνεισφοράς της ΕΕ στην ΕΤΑΑ (34 εκατομμύρια).

Για το 2012 τα επιπλέον 395,5 εκατ. ευρώ θα εξασφαλιστούν από: 1) το περιθώριο του τομέα 4 (241,5 ευρώ) που περιλαμβάνει πιστώσεις που προγραμματίστηκαν αρχικά για τον μηχανισμό αναπτυξιακής συνεργασίας (89 εκατομμύρια), τον μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας (60 εκατομμύρια) και τον μηχανισμό σταθερότητας (60 εκατ. ευρώ) και 2) το μέσο ευελιξίας (145 εκατ. ευρώ).

Για το 2013, τα επιπλέον 270 εκατ. ευρώ προβλέπεται ότι θα εξασφαλιστούν μέσω μεταφοράς πόρων από τον μηχανισμό αναπτυξιακής συνεργασίας (100 εκατ. ευρώ), τον μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας (60 εκατ. ευρώ) και τον μηχανισμό σταθερότητας (70 εκατ. ευρώ) καθώς και από την επαναδιάθεση από άλλους μηχανισμούς και συγκεκριμένα από τον προϋπολογισμό της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (40 εκατ. ευρώ) [39].

– X Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί τη χρησιμοποίηση του μέσου ευελιξίας[40].

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, για την παροχή συμπληρωματικών πόρων για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο παρόν δελτίο θα χρειαστεί η κινητοποίηση του μέσου ευελιξίας το 2012 για 154 εκατ. ευρώ.

Η Επιτροπή θα προβεί άμεσα στην υποβολή σχετικών δημοσιονομικών προτάσεων στη δημοσιονομική αρχή (μεταφορές για το 2011, διορθωτική επιστολή για το 2012, επαναπρογραμματισμός για το 2013).

3.2.4. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

– Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτα μέρη

– Η πρόταση/πρωτοβουλία προβλέπει τη συγχρηματοδότηση που εκτιμάται κατωτέρω:

Πιστώσεις σε εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

	Έτος **N**	Έτος **N+1**	Έτος **N+2**	Έτος **N+3**	… να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται ώστε να εμφαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλέπε σημείο 1.6)			Σύνολο
Να προσδιοριστεί η πηγή/οργανισμός συγχρηματοδότησης								
ΣΥΝΟΛΟ συγχρηματοδοτημένων πιστώσεων								

[39] Θα δρομολογηθεί με βάση την πρόταση της Ύπατης Εκπροσώπου και σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες που ισχύουν για τον προϋπολογισμό της ΚΕΠΠΑ.

[40] Βλέπε σημεία 19 και 24 της διοργανικής συμφωνίας.

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

– Χ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει κανένα δημοσιονομικό αντίκτυπο στα έσοδα.

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τον δημοσιονομικό αντίκτυπο που περιγράφεται *κατωτέρω*

– ☐ στους ιδίους πόρους

– ☐ στα διάφορα έσοδα

Σε εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων του προϋπολογισμού	Διαθέσιμες πιστώσεις για το τρέχον οικονομικό έτος	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας[41]						
		Έτος **N**	Έτος **N+1**	Έτος **N+2**	Έτος **N+3**	… να προστεθούν όσες στήλες απαιτούνται ώστε να εμφαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλέπε σημείο 1.6)		
Άρθρο.....								

Για τα διάφορα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστεί(ούν) η(οι) γραμμή(ές) δαπανών του προϋπολογισμού που έχει(ουν) επηρεαστεί.

[…]

Να προσδιοριστεί η μέθοδος υπολογισμού των επιπτώσεων στα έσοδα

[…]

[41] Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμοί, εισφορές ζάχαρης) τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 25% για έξοδα είσπραξης.